

Jihočeská universita v Českých Budějovicích
Filosofická fakulta
Ústav archivnictví a pomocných věd historických

Bakalářská práce

Miloš Dvořák

**Vývoj a působnost místních národních výborů na příkladech MNV Dolní
Bolíkov, Maříž a Vlastkovec v letech 1945 – 1964**

České Budějovice 2007

vedoucí bakalářské práce: doc. PhDr. Marie Ryantová, CSc.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně pouze s využitím pramenů a literatury, uvedených v bibliografickém přehledu. Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích 23. března 2007 .....

Anotace

Miloš Dvořák

Vývoj a působnost místních národních výborů na příkladech MNV Dolní Bolíkov, Maříž a Vlastkovec v letech 1945 – 1964.

Bakalářská práce, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filosofická fakulta, Ústav archivnictví a pomocných věd historických, České Budějovice.

Úkolem práce je sledovat správně-historický vývoj a působnost místních národních výborů na příkladech MNV Dolní Bolíkov, Maříž a Vlastkovec v letech 1945 – 1964 na základě rozboru dochovaného archivního materiálu a s přihlédnutím k dobovým právním normám. Součástí práce jsou i tři inventáře příslušných uspořádaných archivních fondů.

Bakalářská práce je rozdělena do tří kapitol. První kapitola pojednává o všeobecném vývoji, působnosti a kompetencích místních národních výborů od jejich vzniku v roce 1945 až do roku 1990. Člení se na čtyři podkapitoly. Druhá kapitola se zabývá diplomatickým a obsahovým rozbohem písemné agendy MNV Dolní Bolíkov, Maříž a Vlastkovec v letech 1945 – 1964. Tato kapitola je rozdělena na tři části: knihy, spisy a účetní materiál.

Třetí kapitola sleduje správní vývoj a působnost MNV Dolní Bolíkov, Maříž a Vlastkovec od roku 1945 do roku 1960, respektive 1964, kdy došlo ke sloučení těchto místních národních výborů s větším MNV.

Závěr a seznam pramenů a použité literatury je doplněn mapovou a fotografickou přílohou, třemi zpracovanými inventáři MNV a rejstříkem použitých zkratk.

Summary

Miloš Dvořák,

The Development and the Activities of Local People's Committees on Examples of MNV Dolní Bolíkov, Maříž a Vlastkovec between 1945 – 1964.

A bachelor's essay, University of South Bohemia in České Budějovice, Faculty of Philosophy, Institute of Archival Science and Auxiliary Historical Sciences, České Budějovice.

The aim of the essay is to describe the administrative-historical evolution and the activities of local people's committees on examples of MNV Dolní Bolíkov, Maříž a Vlastkovec between 1945 – 1964 on the basis of analyzing extant archive material, taking into consideration contemporary law. The work also includes three inventories of the appropriate MNV archives.

The Bachelor's essay is divided into three chapters. The first chapter describes the general evolution, activities and competencies of the local people's committees from their institution in 1945 until 1990. This chapter is structured into four subchapters. The second chapter deals with diplomatic and contentual analysis of the documentary agenda of MNV Dolní Bolíkov, Maříž and Vlastkovec between 1945-1964. This chapter is segmented into three parts: books, written documents and accounting material. The third chapter looks at the administrative evolution and activity of MNV Dolní Bolíkov, Maříž a Vlastkovec from 1945 until 1960, respectively 1964, when the consolidation of these local people's committees with a major MNV took place.

The summary and the list of used literature and sources are supplemented with charts and photographic appendices, three compiled inventories of individual MNVs and the index of used abbreviations .

Děkuji paní doc. PhDr. Marii Ryantové, CSc. a paní Mgr. Michaele Chládkové za jejich pomoc, rady a trpělivost při zpracování této bakalářské práce.

OBSAH

1. Úvod	7
2. Vývoj místních národních výborů v letech 1945-1990	
2.1. Místní národní výbory v letech 1945 – 1948	10
2.2. Místní národní výbory v letech 1949-1960	14
2.3. Místní národní výbory v letech 1960 – 1968	21
2.4. Místní národní výbory v letech 1968 – 1990	28
3. Diplomatický a obsahový rozbor písemné agendy MNV Dolní Bolíkov, Maříž a Vlastkovec v letech 1945-1964	
3.1. Knihy	34
3.2. Spisy	38
3.3. Účetní materiál	43
4. Správní vývoj a působnost MNV Dolní Bolíkov, Maříž a Vlastkovec v letech 1945-1990	
4.1. Správní začlenění obcí-historický přehled	45
4.2. Okres Dačice, okresní soud Dačice a okresní soud Slavonice-historický přehled	46
4.3. Působnost místních národních výborů Dolní Bolíkov, Maříž a Vlastkovec v letech 1945-1964	47
5. Závěr	55
6. Bibliografická příloha. Prameny a literatura	56
7. Seznam použitých zkratk	59
8. Seznam příloh	60
9. Přílohy	61

1. Úvod

V této práci bych chtěl přiblížit činnost, vývoj a kompetence místních národních výborů, které tvořily v letech 1945 – 1990 nejnižší složku státní správy. Jako východisko pro toto zkoumání mi posloužily fondy tří místních národních výborů ze Slavonicka. Jedná se o fondy MNV Dolní Bolíkov, Maříž a Vlastkovec, jejichž inventáře jsem uspořádal v SOkA Jindřichův Hradec.

Práci jsem rozdělil do tří kapitol. První kapitolu, ve které se zaměřuji na všeobecný vývoj místních národních výborů jsem rozdělil na čtyři podkapitoly. V první podkapitole sleduji vznik MNV po roce 1945 a jejich činnost v prvních poválečných letech. Druhá část první kapitoly je věnována místním národním výborů v období po komunistickém převratu v únoru 1945 a zachycuje jejich vývoj až do správní reformy v roce 1960. Poslední dvě podkapitoly představují vývoj MNV v obdobích mezi léty 1960 – 1968 a od roku 1968 do roku 1990. Při psaní této kapitoly jsem vycházel hlavně z dobových právních norem obsažených ve Sbírkách zákonů Československé a Československé socialistické republiky. Cenné informace jsem získal také díky pracím Jána GRÓNSKÉHO *Dokumenty k ústavnímu vývoji Československa II – III*¹ a údajům obsaženým v systému PEVA. Údaje o vzniku národních výborů jako takových a o jejich působnosti a měnícím se postavení v systému státní správy obsahují i práce Gabriely ČECHOVÉ *Vývoj, organizace a působnost národních výborů v českých zemích v letech 1945 – 1960*², v knize Karla LACINY a Vladimíra ČECHÁKA *Vývoj systémů veřejné správy*³ a v *Dějínách správy v českých zemích od počátků státu po současnost*⁴ od autorů Jana JANÁKA, Zdeňky HLEDÍKOVÉ a Jana DOBEŠE.

---

¹Ján GRÓNSKÝ, *Dokumenty k ústavnímu vývoji Československa II/A. (1945-1948)*, Praha 2002.

Ján GRÓNSKÝ, *Dokumenty k ústavnímu vývoji Československa II/B. (1948-1968)*, Praha 2002.

Ján GRÓNSKÝ, *Dokumenty k ústavnímu vývoji Československa III. (1968-1989)*.

² Gabriela ČECHOVÁ, *Vývoj organizace a působnosti národních výborů v českých zemích v letech 1945-1960*, *Archivní časopis* 1962, s. 129-147.

³ Karel LACINA, Vladimír ČECHÁK, *Vývoj systémů veřejné správy*, Praha 2001.

⁴ Jan JANÁK, Zdeňka HLEDÍKOVÁ, Jan DOBEŠ, *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*, Praha 2005.

Ve druhé kapitole se zaměřuji na diplomatický a obsahový rozbor písemné agendy místních národních výborů Dolní Bolíkov, Maříž a Vlastkovec. Pro tuto kapitolu čerpám výhradně z fondů těchto tří MNV, uložených v depozitáři SOkA Jindřichův Hradec.⁵

Třetí část práce pojednává o správním vývoji oblasti a působnosti místních národních výborů Dolní Bolíkov, Maříž a Vlastkovec. Všeobecné informace o státní správě na obecní úrovni v době před rokem 1939 a v období protektorátu, jsem získal opět z výše uvedených *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. Informace o samotných obcích jsem čerpal z *Historického místopisu Moravy a Slezska v letech 1848 – 1960*⁶ od Josefa BARTOŠE, *Místních jmen na Moravě a ve Slezsku I*⁷ od Ladislava HOSÁKA a Rudolfa ŠRÁMKA a z nedávno vydané práce kolektivu autorů *Vlastivěda moravská, Dačicko, Slavonicko, Telčsko*⁸. O správním vývoji Dačicka a Slavonicka pojednává práce Stanislavy ŘEŘICHOVÉ *Územní a správní vývoj okresů Dačice, J. Hradec, Třeboň v letech 1868 – 1983*⁹, a přestože svým slohem nezapře dobrou vznik, obsahuje cenná a použitelná fakta. Informace o správním vývoji okresu Jindřichův Hradec je možno najít i v *Průvodci po archívních fondech a sbírkách*¹⁰, který vydal okresní archiv v Jindřichově Hradci a zpracoval Václav FILIP.

Vývoj místních národních výborů v pohraničních oblastech je do jisté míry specifický a jejich kompetence byly oproti jiným MNV rozšířeny o záležitosti týkající se osvobození pohraničí, odsunu německých obyvatel obcí, nového osídlování obce a přidělování živností a nemovitostí nově usídleným obyvatelům. Informace o česko – německých vztazích v pohraničí jsem čerpal z knih *Rozumět dějinám: vývoj česko – německých vztahů na našem území v letech 1848 – 1948*¹¹ od Zdeňka BENEŠE a z edice Karla NOVOTNÉHO Edvard

---

⁵ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov.
SOkA Jindřichův Hradec, MNV Maříž.

SOkA Jindřichův Hradec, MNV Vlastkovec.

⁶ Josef BARTOŠ a kol., *Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848 – 1960*, Ostrava 1990.

⁷ Ladislav HOSÁK, Rudolf ŠRÁMEK, *Místní jména na Moravě a ve Slezsku I*, Praha 1970.

⁸ Kol., *Vlastivěda moravská. Dačicko, Slavonicko, Telčsko*, Brno 2005.

⁹ Stanislava ŘEŘICHOVÁ, *Územní a správní vývoj okresů Dačice, J. Hradec, Třeboň 1868-1983*, Jindřichův Hradec 1985.

¹⁰ Václav FILIP, *Okresní archiv Jindřichův Hradec, průvodce po archívních fondech a sbírkách*, Praha 1980.

¹¹ Zdeněk BENEŠ, *Rozumět dějinám, vývoj česko – německých vztahů na našem území v letech 1848 – 1948*, Praha 2002

Beneš, *Odsun Němců z Československa: výbor pamětí, projevů a dokumentů 1940 – 1947*¹². Politickou situaci v pohraničí a politický vývoj německé menšiny na našem území popisují i knihy Antonína KLIMKA *Boj o Hrad I. – II.*¹³, *Hitlerův nástup k moci*¹⁴ a *Vítejte v první republice*¹⁵, a také třetí díl práce Zdeňka Kárníka *České země v éře První republiky*¹⁶. O poválečné situaci na Slavonicku pojednává v souvislosti s německou menšinou práce Michala STEHLÍKA *Staré město pod Landštejnem 1945 – 1960, příběh jihočeského pohraničí*¹⁷ a stručné údaje o odsunu Němců z Dolního Bolíkova je možno najít i kronikách obce Dolní Bolíkov¹⁸. O situaci v Československu v letech 1945 – 1948 a po únoru 1948 pojednávají knihy Karla KAPLANA *Nekrvavá revoluce*¹⁹, *Pět kapitol o únoru*²⁰, *Československo v poválečné Evropě a Pravda o Československu 1945 – 1948*²¹.

Přestože se v případě Dolního Bolíkova, Vlastkovce a Maříže jednalo o čistě zemědělské obce, kde byl život obyvatel se zemědělstvím pevně svázán, neprobíhala v těchto obcích kolektivizace venkova a vznik JZD tak dramaticky, jako v jiných oblastech dačického a jindřichohradeckého okresu, které již do pohraničního pásma nespádaly. Toto další specifikum oblasti bylo dané dodnes silnou pozicí komunistické strany na slavonicku a jejím značným vlivem mezi nově příchozími obyvateli. Přesto ani v těchto obcích neproběhl vznik JZD zcela hladce. Informace o kolektivizaci zemědělství a zločinech s ním spojených jsem čerpal z výše uvedených knih Karla KAPLANA, z knihy Vladimíra DOSTÁLA *Agrární strana, její rozmach a zánik*²² a z práce Jany PŠENIČKOVÉ, *Kolektivizace zemědělství, podmínky pro vznik JZD 1946*²³.

---

¹² Karel NOVOTNÝ (ed.), Edvard Beneš, *Odsun Němců z Československa, výbor z Pamětí, projevů a dokumentů 1940 – 1947*, Praha 1966.

¹³ Antonín KLIMEK, *Boj o Hrad I*, Praha 1996.

Antonín KLIMEK, *Boj o Hrad II*, Praha 1998.

¹⁴ Antonín KLIMEK, *30.1.1933 nástup Hitlera k moci, začátek konce Československa*, Praha 2003.

¹⁵ Antonín KLIMEK, *Vítejte v první republice*, Praha 2003.

¹⁶ Zdeněk KÁRNÍK, *České země v éře První republiky (1918-1938) III.*, Praha 2003.

¹⁷ Michal STEHLÍK, *Staré město pod Landštejnem 1945 – 1960, příběh jihočeského pohraničí*, Staré město pod Landštejnem 2001.

¹⁸ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 1,2.

¹⁹ Karel KAPLAN, *Nekrvavá revoluce*, Praha 1993.

²⁰ Karel KAPLAN, *Pět kapitol o únoru*, Brno 1997.

²¹ Karel KAPLAN, *Československo v poválečné Evropě*, Praha 2004.

²² Vladimír DOSTÁL, *Agrární strana: její rozmach a zánik*, Brno 1998.

²³ Jana PŠENIČKOVÁ, *Zemědělské družstevnictví, kolektivizace zemědělství, podmínky pro vznik JZD 1946*, Praha 2004.

2. Vývoj místních národních výborů v letech 1945 - 1990

2.1. Místní národní výbory v letech 1945 - 1948

Myšlenka národních výborů má v našich zemích více než stoletou tradici. Poprvé se stala aktuální již v revolučním roce 1848, podruhé roku 1918 při vzniku samostatného Československa. Oba tyto pokusy byly však pouhou epizodou a národní výbory se staly základem organizace veřejné správy až ke konci druhé světové války a okupace Československa, a to podle ústavního dekretu presidenta republiky č. 18 Ústředního věstníku čsl. ze dne 4. 12. 1944 o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění. Článek dekretu č. 18 uvádí: „*na území Československé republiky, které bude osvobozeno od nepřítele, budež na základě voleb ustaveny Národní výbory, a to místní, okresní a zemské, jakožto prozatímní orgány veřejné správy ve všech jeho oborech. Jakožto orgány státní správy budou Národní výbory podřízeny vládě. Národní výbory podléhají lidu. Lid může jejich členy odvolati a nahraditi jinými.*“¹ Zatímco exilovou vládou v Londýně i samotným presidentem republiky byly chápány pouze jako „prozatímní orgány“ veřejné správy, komunistická emigrace v Moskvě byla jiného názoru a v Košickém vládním programu ze 4. dubna 1945 se proto o národních výborech jako o pouhých „prozatímních orgánech“ nehovořilo. Článek č. 4 stejného dekretu pamatoval na národnostně pestré pohraniční oblasti s většinou německého a maďarského obyvatelstva: „*Pro správu obcí a okresů s většinou obyvatelstva státně nespolehlivého jmenují se podle platného práva komisaři, popř. komise správní, k nimž se mohou podle místních poměrů přibrati k spolupráci zástupci státně spolehlivého obyvatelstva. Místní národní výbor propustí všechny zaměstnance všech kategorií, kteří se provinili proti národním a státním zájmům.*“²

Postavení a pravomoc národních výborů upravovalo vládní nařízení č. 4/1945 Sb. z 5. května 1945, o volbě a pravomoci národních výborů a vládní nařízení č. 44/1945 Sb. z 7. srpna 1945. Národní výbory byly definovány jako orgány zastupitelské a orgány veřejné správy, které v daném obvodu své působnosti spravují veškeré veřejné záležitosti. Ve věcech státní správy byly národní výbory podřízeny vládě. Dále byla uplatněna podřízenost národního výboru nižšího stupně národnímu výboru vyššího stupně. Stanovení vnitřní

¹ Ján Grónský, Dokumenty k ústavnímu vývoji Československa I., Praha 1999, s. 183.

² Tamtéž, s. 184.

organizace národních výborů a způsobu jakým mají vykonávat svou působnost, byly v pravomoci ministra vnitra.

Místní národní výbory se na základě uvedených nařízení ustavovaly v obcích jako prozatímní orgány veřejné správy ve všech jejích oborech. Představovaly také důležitou součást propagandy nového režimu budovaného v Československu po květnu 1945. Při jejich zřizování byl kladen důraz na skutečnost, že národní výbory překonávají dosavadní rozpor mezi státní správou a samosprávou a že v sobě sjednotily obě tyto složky veřejné správy. Měly odejmout výkon státní správy byrokracii a předat ho do rukou lidu a jeho volených zástupců. Dnem jejich ustanovení zaniklo v každé obci obecní zastupitelstvo a obecní úřad se stal úřadem místního národního výboru. V pohraničních obcích, v oblastech s většinou „státně nespolehlivého obyvatelstva“, předepisovaly právní normy ustavení místních správních komisí, **kteří měly stejnou pravomoc jako místní národní výbory.**

Každý místní národní výbor si zvolil na ustavující schůzi ze svého středu radu MNV, ze členů rady pak předsedu a náměstký. Své pravomoci realizoval prostřednictvím plenárních schůzí a svých složek. V případě potřeby mohl být zvolen tajemník, který se účastnil schůzí pléna i rady MNV, neměl však hlasovací právo. Hlavním orgánem MNV bylo plénum, které rozhodovalo o nejdůležitějších záležitostech obce. Poslání rady spočívalo ve výkonu rozhodnutí pléna a řízení úřednického aparátu MNV. V obcích nad 1000 obyvatel byly zřizovány referáty, v jejichž čele stáli referenti, kteří byli zároveň členy rady MNV. Počet referátů nesměl přesahovat polovinu počtu členů rady. V menších obcích mohly být referáty zřízeny na základě usnesení pléna. Na základě ustanovení o obecním zřízení se volily tyto předepsané komise: bezpečnostní, zásobovací, rolnická, sociální, zdravotnická, hospodářská, osvětová, školská, finanční, bytová, stavební atd. Zvláštní postavení měla obecní finanční komise, která musela být zřízena v každé obci. Vzhledem k velkému suchu a s ním spojené neúrodě byly roku 1947 zřizovány mimořádné vyživovací komise a některé další komise byly zřizovány podle zvláštních zákonů například komise pro pořizování seznamů voličů a porotců. V čele každé komise stál vždy člen rady místního národního výboru. V komisích mohli zasedat i nečlenové národního výboru a pro některé zvláštní záležitosti mohly být ustaveny poradní sbory. K udržování veřejné bezpečnosti a pořádku mohl místní národní výbor zřídit bezpečnostní sbor.³

---

³ Systém PEvA, Návrh metodického návodu pro pořádání a inventarizaci archivních fondů místních národních výborů.

Složení MNV bezprostředně po osvobození bylo výsledkem politického vlivu jednotlivých stran v obci. V pohraničních oblastech obydlených německou menšinou byl MNV zpravidla utvořen z osob české národnosti, které se po dobu okupace zdržovaly v obci. Ještě během roku 1945 bylo složení místního národního výboru změněno podle paritního zastoupení politických stran. Po volbách do Ústavodárného Národního shromáždění v roce 1946 se skladba MNV přizpůsobila výsledkům těchto voleb dle vládního nařízení č. 120/1946 Sb., z 27. května 1946 o obnovení národních výborů. Rozvržení mandátů v národních výborech provedly volební výbory, rozlišené podle kategorií národních výborů na zemský, okresní a místní volební výbor. Každá politická strana, která podala v předepsané lhůtě listinu kandidátů, mohla mít ve volebním výboru dva své zástupce. Každý člen volebního výboru měl náhradníka, který ho mohl v případě potřeby zastoupit. Volební výbory pak rozvrhly mandáty podle zásady poměrného zastoupení takto: součet platných hlasů odevzdaných v obvodu národního výboru se vydělil počtem členů národního výboru zvětšeným o jednu. Celé číslo nejbližší výsledku dělení bylo tzv. volební číslo. Volebním číslem se dělil počet hlasů odevzdaných pro každou politickou stranu. Poté volební výbor přidělil každé straně tolik mandátů, kolikrát bylo volební číslo obsaženo v celkovém počtu hlasů, které daná politická strana získala.⁴ Jako příklad toho, jak tento výpočet rozhodoval o počtu mandátů v praxi, uvádím výsledek voleb z Vlastkovce: Celkový počet odevzdaných hlasů byl 96 a místní národní výbor měl 9 členů. Volební číslo ve Vlastkovci se tedy vypočítalo jako 96:10 a zaokrouhlením nahoru se získalo číslo 10. Komunisté dostali 81 hlasů, národní socialisté 12 hlasů a lidovci 3 hlasy. Po vydělení počtu získaných hlasů volebním číslem, připadlo na KSČ osm členů MNV a na ČNS jeden člen.

Na základě systemizačního plánu, schváleného ministerstvem vnitra, mohl místní národní výbor zaměstnávat obecní zaměstnance. Návrh na systemizaci úřednických, zřízeneckých a zaměstnaneckých míst podávalo plénum místního národního výboru a schvaloval jej zemský národní výbor. Vzhledem k tomu že místní národní výbory vznikly jako náhrada dosavadních orgánů obecné správy, převzaly i jejich běžné úkoly. Prováděly evidenci obyvatelstva, řešily spolkové, shromažďovací a tiskové záležitosti, dohlížely na živnostenské podnikání, školství, sociální a zdravotní péči. Dokud se dodržovalo právo samospráv na vlastnictví majetku, spravovaly obecní jmění, zřizovaly a udržovaly zařízení a ústavy sociální a zdravotnické péče.

---

⁴ Vládní nařízení č. 120/146 Sb.

Zvláštní význam především těch místních národních výborů, které se nacházely v pohraničních oblastech, však spočíval hlavně v záležitostech souvisejících s poválečnou dobou. Tyto národní výbory se podílely na dosazování národních správ konfiskovaných podniků, na stanovování přidělů půdy, soustřeďovaly německé obyvatelstvo před jeho transportem do Německa a Rakouska a zajišťovaly následné osidlování pohraničí. Dále vydávaly osvědčení o národní a státní spolehlivosti a dohlížely na odevzdávání válečného materiálu.

Důležitost MNV se nesnižovala ani v dalších poválečných letech. Hrály významnou roli při realizaci některých reformních opatření, která byla v Československu mezi léty 1945–1948 přijata, jako například zákony týkající se zemědělství nebo revize první pozemkové reformy. Počátkem roku 1947 byla činnost místních národních výborů rozšířena o některé další agendy, jako například část agend zrušených policejních úřadů a agendu místní péče o mládež. V tomto roce, kdy již byla větší část pohraničí znovu osídlena, zanikly místní správní komise a byly v těchto oblastech definitivně nahrazeny místními národními výbory. Podle zákona č. 199/1948 Sb. o komunálních podnicích zřizovaly národní výbory z majetku lidové správy, sloužícího k podnikatelské činnosti, komunální podniky, které se staly samostatnými právními osobami. Národní výbor mohl do jejich organizace podle potřeby zasahovat a dohlížet na jejich hospodaření.⁵

Výraznou změnou soustavy národních výborů byl zákon č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení, který byl vydán 21. prosince 1948 a platil od začátku následujícího roku. Na území Československa byly zrušeny dosavadní zemské národní výbory v Praze a Brně a novými územními jednotkami se staly kraje s krajskými národními výbory v krajských městech. Celkem vzniklo 19 krajů, z toho 13 v českých zemích a 6 na Slovensku. V Čechách a na Moravě to byly kraje: Pražský, Českobudějovický, Plzeňský, Karlovarský, Ústecký, Liberecký, Hradecký, Pardubický, Jihlavský, Brněnský, Olomoucký, Gottwaldovský a Ostravský. Na Slovensku vzniklo 6 krajů, a sice Bratislavský, Nitrianský, Banskobystrický, Žilinský, Košický, a Prešovský. Kraje byly zřízené tak, aby obsáhly území o rozloze přibližně 5000 km čtverečních a zhruba 0,5 milionu obyvatel. Jeden kraj zahrnoval 13-14 okresů. Vytvoření krajů si vyžádalo i reorganizaci okresů. Bylo zřízeno 35 nových okresů a 11 starých okresů bylo zrušeno. Na každý kraj připadlo 13-14 okresů. V Praze a v Brně byly

---

⁵ Zákon č. 199/1948 Sb.

zřízeny ústřední národní výbory s pravomocemi krajského a okresního národního výboru. Smíšenou kompetenci místních a okresních národních výborů v Praze a v Brně vykonávaly obvodní národní výbory jako nejnižší správní orgány. V jednotlivých krajských městech a v Opavě byly vytvořeny jednotné národní výbory pro společnou správu okresu a města a v jejich městských čtvrtích obvodové rady.⁶

2.2. Místní národní výbory v letech 1949-1960

Do roku 1948 měly právní normy pro výkon správy u národních výborů většinou prozatímní charakter. K upevnění jejich pozice v rámci systému státního zřízení došlo přijetím Ústavy 9. května 1948. Národní výbory v ní byly definovány jako nositelé a vykonavatelé státní moci v obcích, okresech a krajích. Lze říci, že došlo k jisté centralizaci státní správy, vzrostla úloha centrálních úřadů a u národních výborů všech stupňů tak do jisté míry ustupovala do pozadí jejich funkce jako samosprávných orgánů. Při národních výborech, ale i v ostatních oblastech hospodářského a společenského života, vznikly akční výbory. Jejich posláním bylo provést personální změny tak, aby byly z funkcí odstraněny „osoby podezřelé z nepřátelského postoje k probíhajícím politickým změnám“, především členové nekomunistických stran Národní fronty, kteří se odmítali podřídit komunistické straně.

Zlepšení činnosti MNV mělo být dosaženo zřízením funkce újezdních tajemníků. Jeden újezdní tajemník byl přidělen vždy k několika obcím. Jeho posláním bylo zabezpečovat politické řízení daných MNV a zlepšovat jejich komunikaci s okresním národním výborem. Na základě zákona č. 143/1949 Sb., o změnách v organizaci veřejné správy a působnosti jejích orgánů, mohla vláda měnit a rušit působnost orgánů veřejné správy. Na jeho přijetí navázal zákon č. 169/1949 Sb. o vojenských újezdech. Vojenské újezdy byly podle něj spravovány újezdními úřady, činnost místních národních výborů v nich byla ukončena a MNV byly následně zrušeny. Od 1. 1. 1950 byla působnost některých místních národních výborů rozšířena o vedení matrik a další povinnosti místních národních výborů stanovil zákon č. 280/1949 Sb. o územním plánování a výstavbě obcí. Místní národní výbory, které měly řádně vybudovanou stavební službu, byly svým krajským národním výborem oprávněny zřizovat stavební úřady.⁷

---

⁶ Zákon č. 280/1948 Sb.

⁷ Systém PEvA, Návrh metodického návodu pro pořádání a inventarizaci archivních fondů místních národních výborů.

Vládním nařízením č. 14/1950 Sb. z 28. 2. 1950, o organizaci místních národních výborů se MNV členily do čtyř kategorií podle počtu obyvatel. V kategorii I patřilo pod místní národní výbor maximálně 600 obyvatel, kategorie II byla do 2000 obyvatel, kategorie III do 6000 a kategorie IV nad 6000 obyvatel. V obcích nad 2000 obyvatel mohly místní národní výbory ustanovit místní tajemníky a důvěrníky lidové správy. V případě potřeby mohly obě tyto funkce zřídit i místní národní výbory v obcích od 601 do 2000 obyvatel a místního tajemníka mohly mít též místní národní výbory v obcích do šesti set obyvatel. Místní tajemník byl zaměstnancem národního výboru a byl jeho výkonným orgánem. Za svou činnost byl odpovědný radě a předsedovi MNV a tajemníkovi ONV. Do funkce ho dosazovalo plénum místního národního výboru a poté musel být potvrzen předsedou okresního národního výboru. Od roku 1951 docházelo k ustanovování tajemníků u všech MNV. Podle vládního nařízení ze 11. prosince 1951 měl tajemník následující povinnosti:

- a) Pomáhat při plnění úkolů MNV v oboru zemědělské výroby a při rozvíjení a upevňování jednotných zemědělských družstev.
- b) Utužovat spojení MNV s obyvatelstvem. Organizovat síť důvěrníků lidové správy a rozvíjet činnost komisí místního národního výboru.
- c) Připravovat rozpočet a závěrečný účet, dbát o dobré hospodaření místního národního výboru.
- d) Připravovat plán činnosti místního národního výboru a jeho výkonných složek a pomáhat při kontrole jeho plnění.
- e) Obstarávat přímo nebo s pomocí zaměstnanců místního národního výboru všechny práce spojené s činností místního národního výboru a jeho výkonných složek.⁸

Činnost místních národních výborů se rozdělovala do maximálně jedenácti predepsaných referátů: pro všeobecné vnitřní věci, plánovacího, bezpečnostního, finančního, zemědělského, pro školství, osvětu a tělesnou výchovu, hospodářského, zdravotního, práce a sociální péče, pro vnitřní obchod a výživu a technického. Tyto referáty se označovaly římskými čísly od I do XI a jejich rozdělení odpovídalo zařazení místního národního výboru k dané kategorii a stanovenému počtu členů rady MNV. Místní národní výbory I. kategorie rozdělovaly práci do pěti referátů, MNV II. kategorie do sedmi referátů, MNV III. kategorie do devíti a MNV IV. kategorie do všech jedenácti referátů.

---

⁸ Vládní nařízení č. 14/1950 Sb.

Zásobovací komise zřízené v roce 1945, ukončily svou činnost u místních národních výborů vyhláškou ministerstva vnitra č. 396/1950. Na místní národní výbory se přenášely některé pravomoci okresních národních výborů a postupně také část správy vykonávaná předtím některými jinými orgány. Vládním nařízením č. 101/1950 Sb. z 5. července 1950 byla na místní národní výbory přenesena působnost místních osvětových rad a vládním nařízením č. 46/1951 Sb., z 22. dubna 1951 také působnost knihovních rad. Podle vládního nařízení č. 78/1951 Sb., o trestní pravomoci místních národních výborů, mohly místní národní výbory stíhat přestupky podle zákona č. 89/1950 Sb. o trestním řízení správním. Výkonem trestní pravomoci v nich byly pověřeny tříčlenné trestní komise.⁹

Další vládní nařízení č. 121/1951 Sb. o změnách v referátech národních výborů, se týkalo vnitřního členění národních výborů všech stupňů. Referát pro všeobecné vnitřní věci se rozdělil na referát pro organizaci činnosti lidové správy a referát pro vnitřní věci. Referát práce a sociálních péče se přeměnil v referát pracovních sil a z referátu pro vnitřní obchod a výživu se stal referát pro vnitřní obchod.

Uvedeným nařízením byly nově ustanoveny stálé komise národního výboru, jakožto pracovní orgány plenárního zasedání s iniciativní a kontrolní funkcí. U místních národních výborů I. a II. kategorie působily tyto stálé komise: finanční, zemědělská, pro výstavbu obce, pro kulturu, osvětu a zdravotnictví a v některých případech také komise pro místní hospodářství. U místních národních výborů III. a IV. kategorie to byly komise pro finanční hospodaření, pro místní hospodářství, kulturně osvětová a školská, zdravotní a komise pro výstavbu obce popřípadě města. U místních národních výborů všech kategorií, mohly být navíc zřizovány komise, jejichž potřeba vyplynula z místních poměrů a podmínek, např. komise pro výstavbu kulturního domu. Takové komise však mohly být zřizovány jen na omezenou dobu pro vyřešení určitého konkrétního úkolu.¹⁰

Další vládní nařízení č. 42/1952 Sb. umožnilo zřídit plánovací komise jako objektivní orgány rady MNV, a to místo dosavadního plánovacího referátu. Toto však bylo možné pouze u místních národních výborů ve městech, které k tomu určil krajský národní výbor.¹¹ U některých místních národních výborů hlavně ve větších obcích byly v souladu se zákonem č.

---

⁹ Systém PEvA, Návrh metodického návodu pro pořádání a inventarizaci archivních fondů MNV.

¹⁰ Vládní nařízení č. 121/1951 Sb.

¹¹ Vládní nařízení č. 42/1952 Sb.

71/1952 Sb. o organizaci tělesné výchovy a sportu, zřízeny výbory pro tělesnou výchovu a sport, které potom vykonávaly státní správu v oblasti tělesné výchovy.¹² V roce 1953 došlo k další změně ve vnitřní organizaci, která spočívala v přeměně technického referátu v referát pro výstavbu. Od tohoto roku byla činnost místních národních výborů řízena vládou, zatímco v předchozím období podléhaly ministerstvu vnitra. I když byla v československé ústavě z roku 1948 stanovena volitelnost národních výborů, volby do národních výborů se poprvé od přijetí ústavy uskutečnily až 16. května 1954. Do této doby byli členové místních národních výborů jmenováni okresním národním výborem na návrh Národní fronty.

Další směřování vývoje místních národních výborů a jejich pravomocí, bylo ovlivněno přijetím tří zákonů dne 3. března 1954, a sice ústavního zákona č. 12/1954 Sb. o národních výborech, zákona č. 13/1954 Sb., o národních výborech a zákona č. 14/1954 Sb. o volbách do národních výborů. Národní výbory v nich byly definovány jako místní orgány státní moci v krajích, okresech a obcích. Přesná definice zněla takto: „Národní výbory jsou místní orgány státní moci pracujícího lidu Československa. Jako nejširší orgány pracujících opírají se ve své činnosti v krajích, okresech a obcích o svazek dělníků, rolníků a pracující inteligence.“ Měly za úkol „upevnit režim a podpořit důvěru občanů k organizaci lidově demokratického zřízení.“ Volební období do národních výborů bylo tříleté, volební právo měly osoby starší 18 let. Zvolen mohl být občan starší 21 let. Každý ze zvolených členů národního výboru skládal následující slib: „Slibuji, že budu zachovávat věrnost lidu a republice, svou činností chránit a posilovat lidově demokratické zřízení a zachovávat zákony a nařízení.“ Samotné volby do národních výborů probíhaly obdobně jako volby do Národního shromáždění. Voličům byla předložena pouze jedna kandidátka, a sice společná kandidátka Národní fronty. V obcích se místními orgány státní moci staly místní a městské národní výbory. Výraznou změnu oproti předchozímu vývoji představovalo to, že z rozhodnutí krajského národního výboru mohl být zřízen jeden místní národní výbor i pro několik obcí. Městské národní výbory se zřizovaly v sídlech krajských národních výborů a jejich kompetence odpovídaly rozsahu kompetencí okresních národních výborů. Krajské národní výbory mohly v jejich územním obvodu vytvářet městské obvody, v nichž působily obvodní národní výbory. Kompetence těchto obvodních národních výborů a jejich výkonných orgánů odpovídaly zhruba kompetencím místních národních výborů.¹³

---

¹² Zákon č. 71/1952 Sb.

¹³ Zákony č. 12,13 a 14/1954 Sb.

Velmi důležitým mezníkem ve vývoji systému státní správy bylo oddělení orgánů státní moci od výkonných orgánů státní správy. Dřívější referentský systém byl zcela zrušen a s ním i referentský způsob rozhodování. Místní národní výbory vykonávaly působnost nadále prostřednictvím svých zasedání, stálých komisí a svými výkonnými orgány, kterými byla rada místního národního výboru a u větších MNV také odbory rady místního národního výboru. Každý národní výbor byl bezprostředně řízen národním výborem vyššího stupně. V případě místního národního výboru se jednalo o okresní národní výbor.

Těžiště povinností místních národních výborů mělo spočívat v péči o kulturní a hospodářskou výstavbu obce, přesně podle směrnic vlády a okresních, popř. krajských národních výborů. Na zasedáních pléna a rady místních národních výborů se projednávaly a řešily závažné otázky celostátního i místního významu, zejména roční plány rozvoje hospodářství obce, rozpisy plánů výroby a výkupu a kontrolu jejich plnění, rozpočty, účetní výkazy a závěrky, zajištění zemědělských prací, rozvoj jednotných zemědělských družstev, plnění dodávek obilí, otázky zásobování a poskytování služeb obyvatelstvu, rozvoje kulturního života obyvatelstva obce.

Rada místního národního výboru měla zajišťovat organizování a plnění úkolů místního národního výboru na všech úsecích hospodářské, kulturní a společenské výstavby, a to podle usnesení místního národního výboru, usnesení okresních a krajských národních výborů a jejich rad a podle směrnic vlády. Na svých schůzích projednávala úkoly rozvoje zemědělské výroby, hodnotila plnění výkupu zemědělských výrobků, stav služeb obyvatelstvu a kulturního života v obci. Organizovala socialistické soutěžení, ve spolupráci se stálými komisemi připravovala program a návrhy usnesení pro zasedání místního národního výboru a předkládala mu zprávy o své činnosti. Připravovala veřejné schůze občanů, projednávala činnost výborů žen, stížnosti, oznámení a podněty pracujících. Na pomoc při provádění některých úkolů mohla rada místního národního výboru zřizovat jako své poradní orgány pomocné komise, např. bytovou komisi nebo komisi pro výstavbu a zvelebení obce. Radu místního národního výboru tvořili předseda, jeho náměstci, tajemník a další členové rady. Povinností tajemníka bylo pomáhat předsedovi místního národního výboru při organizování činnosti MNV, vyhotovovat zápisy ze zasedání MNV a schůzí rady, vést evidenci členů MNV a evidenci usnesení. Dále odpovídal za řádné vedení záznamů ve spisech, měl na starosti evidenci půdy a hospodářských zvířat a byl odpovědný za účetní evidenci národního výboru. V případě, že místní národní výbor nezaměstnával pracovníka, který by se zabýval

administrativní činností, patřilo i toto do popisu práce tajemníka. Rozhodnutím krajského národního výboru mohly být podle potřeby vytvořeny u místních národních výborů ve větších obcích místní plánovací komise. Výkonným orgánem místních národních výborů zůstávaly tříčlenné trestní komise MNV, které projednávaly stíhání méně závažných přestupků.

Na výše uvedený zákon č. 13/1954 Sb. navazuje vládní nařízení č. 23/1954 Sb. o organizaci výkonných orgánů národních výborů, které obsahuje jmenovitý výčet odborů rady místního národního výboru, jimž i nadále příslušel výkon státní správy a stanovilo i vnitřní organizaci výkonných orgánů MNV. Místní národní výbory v obcích nad 6000 obyvatel mohly se souhlasem krajského národního výboru zřizovat podle vzoru městských národních výborů vlastní aparát rady a odbory. V těchto obcích, a se souhlasem krajského národního výboru také v obcích nad 2000 obyvatel, zřizovaly místní národní výbory také výbory pro tělesnou výchovu a sport. V místech, kde nebyly zřízeny odbory, zajišťovala a organizovala plnění úkolů místního národního výboru rada MNV.¹⁴

Každý místní národní výbor volil své stálé komise, které byly kontrolním a pracovním orgánem plenárního zasedání místního národního výboru. Nedisponovaly rozhodovacími pravomocemi a byly odpovědné přímo národnímu výboru, nikoliv pouze jeho radě. Byly voleny z členů místního národního výboru a pro jejich práci mohly být z řad občanů vytvářeny aktivity s poradním hlasem. V obcích do 2000 obyvatel a dále ve větších obcích, kde nebyly zřízeny odbory rady místního národního výboru a v nichž převažovala zemědělská výroba, zřizovaly místní národní výbory stálou komisi zemědělskou, kulturně osvětovou, finančně rozpočtovou a případně ještě některé další komise.

K dalším organizačním změnám a decentralizaci některých pravomocí na národní výbory docházelo v návaznosti na reorganizaci ministerstev a ústředních orgánů v roce 1957. Podle vládního nařízení č. 7/1957 Sb. z 22. února 1957 organizovaly národní výbory jednotlivé odbory v souladu s působností ústředních úřadů. Podle zákona č. 10/1957 Sb. se do místních národních výborů a do obvodních národních výborů volil jeden člen nejméně na 50 obyvatel a nejvýše na 200 obyvatel podle velikosti obce, případně obvodu. V obcích do 400 obyvatel se volilo 9 nebo 11 členů, v obcích od 400 do 600 obyvatel to bylo 12 členů a v obcích (obvodech) nad 40 000 obyvatel se volilo 200 členů národního výboru. Rada místního

---

¹⁴ Vládní nařízení 23/1954 Sb.

národního výboru měla v obcích a městských obvodech s počtem obyvatel nad 20 000 obyvatel 15 členů, v obcích a městských obvodech od 6000 do 20 000 obyvatel 13 členů, v obcích a městských obvodech od 2 500 do 6 000 obyvatel 9 členů a v obcích a městských obvodech od 900 do 2 500 obyvatel 7 členů. V menších obcích od 400 do 900 obyvatel měla rada místního národního výboru 5 členů a v obcích do 400 obyvatel 3 nebo 5 členů podle toho, zda měl místní národní výbor 9 nebo 11 členů.¹⁵

Vládním nařízením č. 64/1957 Sb. bylo působnost místních národních výborů rozšířena o kontrolu nad veřejným pořádkem a bezpečností osob a majetku: „Národní výbory jako místní orgány státní moci spolupůsobí při ochraně mírové budovatelské péče též tím, že ve svých obvodech zajišťují místní záležitosti osob a majetku.“¹⁶ Trestní pravomoc místních národních výborů vykonávaly odbory pro vnitřní věci, trestní komise řešily pouze závažnější přestupky. Místní národní výbory stíhaly přestupky uvedené v trestním zákoně správním č. 88/1950 Sb. a č. 14/1957 Sb. Jednalo se o zajištění sběru surovin, plní a lesní puch, ochranu rybářství, ochranu ptactva a zvířat užitečných pro zemědělství, ochranu zvířat proti týrání, nesplnění oznamovací povinnosti, poškozování veřejných vyhlášek, ochranu vyučování, ochranu veřejných zábav, rušení rozhlasového příjmu a překročení uzavírací hodiny. Kromě těchto přestupků stíhaly MNV i přestupky proti ustanovením obecně závazných nařízení a jiných obecných právních předpisů místních národních výborů a jejich výkonných orgánů.¹⁷

Další kompetence byly na místní národní výbory přesunuty vládním nařízením 6/1958 Sb. o změnách působnosti v oboru občanské kontroly obchodu a provozoven. Výkonné orgány místních národních výborů měly za povinnost jmenovat občanské kontrolory na návrh závodních organizací Revolučního odborového hnutí, uličních výborů a výborů žen, řídit a kontrolovat práci občanských kontrolorů a odvolávat občanské kontrolory z funkce po projednání s organizacemi, které je do funkce vyslaly. Tito kontroloři pak spadali pod pravomoc nově zřízených kontrolních odborů místních národních výborů.¹⁸

Rozsáhlou decentralizaci a přenesení dalších povinností na místní národní výbory znamenal zákon č. 33/1958 Sb. o organizaci výkonných orgánů národních výborů. K zabezpečení své činnosti musely rady místních národních výborů zřizovat finanční a

---

¹⁵ Zákon č. 10/1957 Sb.

¹⁶ Vládní nařízení č. 64/1958 Sb.

¹⁷ Zákony č. 88/1950 Sb. a č. 14/1957 Sb.

¹⁸ Vládní nařízení 6/1958 Sb.

kontrolní odbory. Finanční odbor byl objektivním orgánem rady národního výboru pro zajišťování účinného využívání financí jako nástroje plánu rozvoje hospodářství, které národní výbor spravoval. Kontrolní odbor byl orgánem rady pro prověřování plnění zákonů, nařízení a usnesení vlády a ostatních předpisů, usnesení národního výboru a jeho rady a národních výborů vyššího stupně. Prováděl prověrky a revize činnosti výkonných orgánů národního výboru a jeho podřízených organizací.

Místní národní výbory v obcích, v nichž to vyžadovalo řízení a plánování hospodářství, zřizovaly se souhlasem okresního národního výboru plánovací komisi a v obcích nad 10 000 obyvatel se souhlasem rady krajského národního výboru různé odbory podle potřeb hospodářské a kulturní výstavby obce. Místní národní výbory v obcích do 10 000 obyvatel a obvodní národní výbory v krajských městech mohly se souhlasem rady krajského národního výboru zřizovat hospodářské a správní odbory. Národní výbory s pěti a méně zaměstnanci zpravidla hospodářský ani správní odbor nezřizovaly. U těchto místních národních výborů vykonávali práci odborů zaměstnanci spolu s dobrovolníky z řad občanů obce. U místních národních výborů, které neměly zaměstnance, vykonávali práci odborů členové jejich rad.¹⁹

2.3. Místní národní výbory v letech 1960 - 1968

K výrazným změnám ve vývoji národních výborů došlo roku 1960. Novému územnímu uspořádání státu předcházelo vydání dalších důležitých zákonů, jejichž obsah se odrazil v přijetí Ústavy Československé socialistické republiky. Ústavní zákon č. 35/1960 Sb., o změně ústavního zákona o volbách do Národního shromáždění a o volbách do Slovenské národní rady a ústavního zákona o národních výborech, definoval národní výbory vzešlé z voleb roku 1960 jako „orgány státní moci pracujícího lidu“. Navazující zákon č. 36/1960 Sb. o územním členění státu, stanovil, že „z důležitých společenských zájmů, zejména pro další rozvoj zemědělské výroby a pro hospodářskou a kulturní výstavbu obcí, lze vytvořit, zrušit nebo sloučit obce nebo provést změnu jejich území.“ Na území Československé socialistické republiky bylo nově vytvořeno 10 krajů (z toho 5 v Čechách, 2 na Moravě a 3 na Slovensku) a 108 okresů. Území hlavního města Prahy tvořilo samostatnou územní jednotku rozdělenou na deset obvodů. Nové rozdělení krajů bylo následující:

---

¹⁹ Zákon č. 33/1958 Sb.

- 1) Středočeský kraj se sídlem v Praze
- 2) Jihočeský kraj se sídlem v Českých Budějovicích
- 3) Západočeský kraj se sídlem v Plzni
- 4) Severočeský kraj se sídlem v Ústí nad Labem
- 5) Východočeský kraj se sídlem v Hradci Králové
- 6) Jihomoravský kraj se sídlem v Brně
- 7) Severomoravský kraj se sídlem v Ostravě
- 8) Západoslovenský kraj se sídlem v Bratislavě
- 9) Středoslovenský kraj se sídlem v Banské Bystrici
- 10) Východoslovenský kraj se sídlem v Košicích²⁰

Od 1. 7. 1960 vstoupil v platnost zákon o nové územní organizaci národních výborů a ostatních státních orgánů v krajích, okresech a obcích. Podle zákona č. 39/1960 Sb., o volbách do národních výborů, se do nich volili poslanci na čtyřleté volební období. Rada místního národního výboru byla povinna stanovit volební obvody pro volby do místního národního výboru a uveřejnit seznamy volebních obvodů nejpozději 55 dnů před dnem voleb. Pro volby do místních národních výborů a městských národních výborů se podle velikosti obcí (měst) vytvářel do 600 obyvatel jeden volební obvod, v němž se podle určení místního národního výboru volilo 9 – 15 poslanců místního národního výboru. Počet volebních obvodů byl vždy odvozen podle počtu obyvatel:

na 600 – 1 500 obyvatel připadalo 15 – 25 volebních obvodů

na 1 500 – 5 000 obyvatel 25 – 35 obvodů

na 5 000 – 10 000 obyvatel 35 – 45 obvodů

na 10 000 – 20 000 obyvatel 15 – 70 obvodů

na 20 000 – 50 000 obyvatel 70 – 100 obvodů

nad 50 000 obyvatel vznikalo až 120 volebních obvodů.²¹

Tento zákon doplňoval zákon č. 65/1960 Sb. o národních výborech, který nově stanovoval počty poslanců místních národních výborů. Do místních a městských národních výborů se volilo:

1) v obcích do 600 obyvatel 9 – 15 poslanců

2) od 600 do 1 500 obyvatel 15 – 25 poslanců

---

²⁰ Zákon č. 36/1960 Sb.

²¹ Zákon č. 39/1960 Sb.

- 3) od 1 500 do 5 000 obyvatel 25 – 35 poslanců
- 4) od 5 000 do 10 000 obyvatel 35 – 45 poslanců
- 5) od 10 000 do 20 000 obyvatel 45 – 70 poslanců
- 6) od 20 000 do 50 000 obyvatel 70 – 100 poslanců
- 7) nad 50 000 obyvatel 100 - 120 poslanců

Rada městského, místního nebo obvodního národního výboru měla ve městech, obcích a městských obvodech následující počet členů:

- 1) nad 20 000 obyvatel 12 – 15 členů
- 2) od 10 000 do 20 000 obyvatel 11 – 14 členů
- 3) od 5000 do 10 000 obyvatel 10 – 13 členů
- 4) od 1 500 – 5 000 obyvatel 9 – 11 členů
- 5) od 600 do 1 500 obyvatel 7 – 9 členů
- 6) do 600 obyvatel 5 – 7 členů²²

Místní a městské národní výbory měly podle výše uvedeného zákona 65/1960 Sb. zajišťovat rozvoji zemědělské výroby, upevňovat jednotná zemědělská družstva a dohlížet na výkup zemědělských výrobků, rozvíjet služby a místní výrobu, zřizovat „podniky poskytující služby a zajišťující tak lepší uspokojování rostoucích potřeb obyvatelstva a postupně odstraňovat rozdíly mezi městem a venkovem“. Odpovídaly za celkovou bytovou politiku obce, spravovaly školská, kulturní a jiná zařízení a ve spolupráci se společenskými organizacemi dbaly na rozvoj vzdělání a kulturního života.

Od 10. května 1960 platilo vládní nařízení č. 71/1960 Sb. o rozšíření pravomoci a odpovědnosti národních výborů a o uspořádání a činnosti jejich orgánů. Místní a městské národní výbory měly plnit tyto hlavní úkoly:

- a) zabezpečovat rychlý rozvoj zemědělské výroby
- b) rozvíjet místní výrobu s využitím místních zdrojů
- c) kontrolovat úroveň zásobování a služeb obchodu a dodržování jakosti zboží a jeho cen
- d) pečovat o bytovou a občanskou výstavbu a o údržbu bytového majetku
- e) dbát o zvyšování kulturní úrovně života ve městech i na venkově

---

²² Zákon č. 65/1960 Sb.

Ad a) Na úseku zemědělství bylo posláním místních a městských národních výborů „dbát o řádné využití základních výrobních prostředků zemědělské výroby a o jejich ochranu,“ jednalo se zejména o zúrodnění a ochranu zemědělské půdy. Místní národní výbory měly schvalovat finanční plány jednotného zemědělského družstva, vyjadřovat se k plánům farem státních statků a doporučovat vedení družstev taková opatření, která by vedla k odstranění případných nedostatků. Dále měly schvalovat investiční činnost jednotných zemědělských družstev, kontrolovat využití prostředků uvolněných státem na rozvoj zemědělské výroby, organizovat hubení plevelů a škůdců zemědělských plodit a organizovat svépomocné akce k zúrodnění půdy. V oblasti lesního hospodářství měly dohlížet na ochranu lesního fondu a účelné hospodaření se dřevem.

Ad b) Na úseku služeb obyvatelstvu a místní výroby byly místní a městské národní výbory odpovědné za to, aby místní výroba, služby a opravářská činnost uspokojovaly potřeby občanů obce. Měly pečovat o řádnou správu bytového fondu v obci, zajišťovat spravedlivé přidělování bytů a hospodařit s nebytovými místnostmi. Rozhodovaly také ve věcech stanovení nájemného z bytů a jiných místností. Dále byly pověřeny řízením všech provozoven služeb obyvatelstvu, jako byly podniky komunálních služeb, malé provozovny místního průmyslu, malé výrobní stavebních hmot, neplánované drobné provozovny místního národního výboru a domovní správy.

Ad c) MNV dohlížely i na veškerý vnitřní obchod. Dávaly souhlas ke jmenování vedoucích maloobchodních prodejen státního obchodu a provozoven restaurací a jídelen a mohly také požadovat jejich odvolání. Řídily občanskou kontrolu a spotřebitelské rady, zabezpečovaly poctivost prodeje v obchodních jednotách a kontrolovaly úroveň zásobování. Na úseku školství a kultury měly pečovat o všestranný kulturní rozkvět obce a o zvyšování vzdělanosti občanů. Zabezpečovaly těsné spojení škol se životem a podílely se na provádění sociálně právní ochrany mládeže. Spravovaly základní devítileté a střední všeobecně vzdělávací školy, lidové školy umění a památkové objekty místního významu. Řídily dětské útulky, mateřské školy, družiny mládeže, školní jídelny, domy pionýrů a mládeže, kulturní a osvětová zařízení, kina a místní lidové knihovny. Dalším úkolem místních a městských národních výborů bylo neustále sledovat sociální poměry v obci, poskytovat potřebným občanům doplňkovou péči a ověřovat okolnosti přiznávání dávek sociálního zabezpečení. Ty místní národní výbory, které k tomu byly určeny okresním národním výborem, mohly rozhodovat o dávkách a službách sociální péče.

Ad d) V oblasti bytové výstavby musely místní národní výbory vypracovávat výhledové úvahy o rozvoji bytové a občanské výstavby. Odpovídaly za rozvoj družstevní i soukromé výstavby a za rozvoj výstavby bytů jednotných zemědělských družstev. Do této oblasti spadala i péče o zlepšení vzhledu obce úpravou prostranství, parků, zahrad, komunikací a dětských hřišť. Na úseku dopravy bylo jejich povinností dbát o dobrý stav a sjízdnost místních komunikací a provádět drobné opravy a údržbu motorových vozidel včetně technických služeb motoristům, pokud rozsah místní potřeby umožňoval provoz těchto zařízení. Co se vodního hospodářství a energetiky týče, řídily MNV provoz a běžnou údržbu vodohospodářských základních zařízení místního významu jako např. veřejné studny, vodovodní síť, hospodářské nádrže apod. a dbaly o čistotu vodních toků. Mezi jejich povinnosti patřila i péče o veřejné osvětlení.

Ad e) Na úseku vnitřní správy činily místní národní výbory opatření v oboru ochrany veřejného pořádku na území obce. Organizovaly a řídily požární ochranu v obci. Obstarávaly vedení matrik a úkoly s tím spojené. Dohlížely na činnost místních spolků a vytvářeny podmínky pro rozvoj dobrovolných společenských organizací.²³

Pravomoci místních národních výborů v oblasti sociálních věcí ještě více rozšiřovala vyhláška č. 108/1964 z 8. května 1964 o působnosti národních výborů ve věcech sociálního zabezpečení. Za tímto účelem byly zřízeny komise a odbory sociálního zabezpečení. Tyto komise rozhodovaly o poskytnutí pečovatelské služby, o účasti na stravování a poskytnutí příspěvku na ně, o poskytnutí věcné pomoci, o jednorázovém peněžitém příspěvku o poskytnutí dávek zabezpečení v nemoci a zabezpečení matky a dítěte podle předpisu o sociálním zabezpečení. Dále kontrolovaly, jak místní závody, jednotná zemědělská družstva a jiné organizace zajišťují zaměstnání občanů se změněnou pracovní schopností a občanů, jimž vznikl nárok na starobní důchod. Rozhodovaly o úhradě nákladů za služby doplňkové péče a dohlížely na dodržování zákona o sociálním zabezpečení družstevních rolníků.²⁴

Určité posílení postavení místních národních výborů bylo dáno zákonem č. 69/1967 Sb. o národních výborech. Místní národní výbory měly místní národní výbory vytvářet podmínky pro uspokojování oprávněných potřeb a zájmů občanů, dohlížet na podmínky zdravého

---

²³ Vládní nařízení č. 71/1960 Sb.

²⁴ Zákon č. 108/1964 Sb.

způsobu života a práce v obci. Jejich úkolem bylo organizovat výstavbu obce, pečovat o její zvelebování a vzhled, rozvíjet kulturní a společenský život a chránit veřejný pořádek v obci. Na všech úsecích své práce měly vytvářet podmínky k efektivnímu a intenzivnímu rozvoji zemědělství.

Stejně jako doposud spravovaly místní národní výbory mateřskou a základní devítiletou školu, územní jesle, dětský útulek a školní jídelnu, dále pak místní knihovnu a podle místních podmínek další kulturní zařízení. Spravovaly místní komunikace a místní osvětlení a obstarávaly podle místních podmínek další komunální služby obyvatelstvu. Schvalovaly rozmístění prodejen, prodejní dobu a dbaly o správné zásobování. Do jejich kompetencí spadala evidence obyvatel, požární ochrana, kontrola nad rostlinou i živočišnou výrobou a péče o stav půdního a lesního fondu.

Počty členů místních národních výborů se i nadále odvozovaly podle počtu obyvatel obce. V roce 1967 byl zvýšen minimální počet poslanců i u malých místních národních výborů na 11 s tím, že počet členů rady zůstal nezměněn. Počty poslanců místních národních výborů byly stanoveny takto:

- 1) v obcích do 300 obyvatel 11 poslanců
- 2) do 600 obyvatel 15 poslanců
- 3) do 1 500 obyvatel 25 poslanců
- 4) do 5 000 obyvatel 30 poslanců
- 5) do 10 000 obyvatel 40 poslanců
- 6) do 20 000 obyvatel 60 poslanců
- 7) do 50 000 obyvatel 80 poslanců
- 8) nad 50 000 obyvatel 100 poslanců

Plénium místního národního výboru bylo i nadále nejvyšším orgánem MNV a bylo výlučně oprávněno rozhodovat o základních otázkách hospodářského, kulturního a sociálního života obce, vnitřní organizace a činnosti místního národního výboru a mohlo vydávat obecně závazná nařízení. Nově byly stanoveny také počty členů rad místních národních výborů:

- 1) do 600 obyvatel 5 – 7 členů
- 2) od 600 do 1 500 obyvatel 7 – 9 členů
- 3) od 1 500 do 5 000 obyvatel 9 – 11 členů
- 4) od 5 000 do 10 000 obyvatel 10 – 13 členů
- 5) od 10 000 do 20 000 obyvatel 11 – 14 členů

6) nad 20 000 obyvatel 12 – 15 členů

Rada místního národního výboru rozpracovávala a zabezpečovala plnění úkolů, vyplývajících z usnesení místního národního výboru, rad národních výborů vyšších stupňů a usnesení vlády.

Stanovení počtu a druhů komisí bylo v kompetenci místního národního výboru. Nově bylo upraveno postavení komisí lidové kontroly, které nyní, pokud to bylo účelné, mohly zřizovat i městské a místní národní výbory. Tyto komise byly podřízeny plenárnímu zasedání. K výrazné změně došlo také v postavení odborů, které byly nově koncipovány jako výkonné orgány národních výborů s rozhodovací pravomocí. Odbory vykonávaly státní správu ve vymezených úsecích působnosti národního výboru, pro které byly zřízeny. Byly řízeny radou a obsah jejich činnosti stanovila pro jednotlivé stupně národních výborů vláda. Místní národní výbory ve velkých obcích mohly podle tohoto zákona zřídit jeden nebo více odborů, ostatní místní národní výbory odbory nezřizovaly. V obcích, kde to vyžadovala rozlehlost území a zvláštní podmínky hospodářského a kulturního rozvoje, zřizovaly místní národní výbory jako své aktivity tzv. občanské výbory. Na úseku služeb a místní výroby mohly místní národní výbory zřizovat a spravovat podniky a rozpočtové organizace komunálních služeb, provozovny místní výroby stavebních hmot a neplánované drobné provozovny místního národního výboru.²⁵

Na zákon o národních výborech, pokud se týká ustanovení o místních národních výborech, navazovaly další zákony např. zákon č. 111/1967 Sb. o hlavním městě Praze nebo zákon č. 146/1971 Sb., kterým se měnil a doplňoval zákon o národních výborech a upravoval působnost národních výborů na úseku státní správy. V částech městských obvodů na území hlavního města Prahy a v místních částech měst Brna, Ostravy a Plzně mohly působit se souhlasem národního výboru města místní národní výbory, jimž příslušela působnost, kterou měly místní národní výbory podle zákona o národních výborech. Národní výbory ve městech a obcích mohly za podmínek stanovených vládou zřizovat v rámci své působnosti inspekce veřejného pořádku. Na místní národní výbory se z okresních národních výborů přenášela část pravomocí na úseku zemědělství, lesního a vodního hospodářství, hospodaření s byty, financí a ochrany státního majetku, kultury, sociálního zabezpečení a obrany státu.²⁶

---

²⁵ Zákon č. 69/1967 Sb.

²⁶ Zákony č. 111/1967 Sb. a 146/1971 Sb.

2.4. Místní národní výbory v letech 1968 - 1990

Po roce 1968 došlo i k četným ústavním změnám. Ústava z roku 1960 byla podstatně pozměněna zákonem č. 143/1968 Sb. Volební období národních výborů bylo oproti předchozím čtyřem stanoveno na pět let. Volit poslance do Národních výborů mohly stejně jako dříve osoby starší 18 let a zvolen mohl být občan starší 21 let.²⁷ Zákon č. 54/1971 Sb. o volbách do národních výborů stanovil následující požadavky na poslance národního výboru: „Pracující lid volí za poslance národního výboru občany oddané věci socialismu, politicky i odborně vyspělé s vysokými morálními vlastnostmi, schopné zabezpečovat úkoly národního výboru a organizovat a sjednocovat tvůrčí síly pracujících v úsilí o všestranný rozvoj socialistické společnosti.“²⁸ Zákon ČNR č. 57/1971 Sb., kterým se měnil zákon č. 69/1967 Sb. o národních výborech, nově stanovil podle počtu obyvatel minimální počty poslanců místních a městských národních výborů:

MNV v obci do 300 obyvatel měl nejméně 9 členů
do 600 obyvatel 11 členů, do 1 500 obyvatel 17 členů
do 5000 obyvatel 25 členů
do 10 000 obyvatel 40 členů
do 20 000 obyvatel 60 členů
do 50 000 obyvatel 80 členů
v obcích nad 50 000 měl národní výbor nejméně 85 členů.²⁹

Působnost místních národních výborů jako základního článku územní organizace státní správy a státní moci byla dále upravena přijetím zákonů ČNR č. 49/1972 Sb. a č. 137/1982 Sb. Podle tohoto zákona byly nově zřizovány střediskové obce. V obcích, které na návrh okresního národního výboru určil krajský národní výbor jako střediskovou obec, působil místní národní výbor s rozšířenou působností. Nově byly opět stanoveny minimální počty poslanců u místních národních výborů ve střediskových obcích do 1 500, 5 000 a 10 000 obyvatel, kde se počet poslanců oproti roku 1971 zvýšil o deset. Působnost MNV střediskových obcí byla rozšířena o další působnosti přenesené z okresních národních výborů. Od ostatních místních národních výborů se působnost místních národních výborů ve střediskových obcích lišila většinou nejen v oblasti výkonu státní správy, ale také v oblasti

---

²⁷ Zákon č. 143/1968 Sb.

²⁸ Zákon č. 54/1971 Sb.

²⁹ Zákon č. 57/1971 Sb.

zabezpečování hospodářského, sociálního a kulturního rozvoje obce. Na návrh krajského národního výboru mohla vláda rozhodnout, ve které střediskové obci bude působit městský národní výbor. Městské národní výbory byly rozděleny do 3 kategorií:

- 1.) sídla krajů a města s mimořádným významem
- 2.) sídla okresů a další obce určené krajským národním výborem
- 3.) ostatní obce městského charakteru

V nestřediskových obcích působily tři kategorie místních národních výborů, a sice místní národní výbory se základní působností, dále místní národní výbory s rozšířenou působností a místní národní výbory pro několik nestřediskových obcí s rozšířenou působností. Integrace místních národních výborů do střediskových obcí probíhala jednak tzv. slučováním obcí, kdy se bývalé obce staly místními částmi střediskové obce, jednak tzv. sdružováním, kdy si sdružené obce ponechaly územní samostatnost a vlastní označení. O tom, který místní národní výbor pro těchto několik obcí bude mít působnost jako místní národní výbor ve střediskové obci, rozhodoval na návrh okresního národního výboru krajský národní výbor.

Jednotný postup při výkonu státní správy zabezpečovala dvojí podřízenost. Výkonné orgány všech národních výborů byly podřízeny a odpovědný jednak vlastnímu řídicímu orgánu, tj. plenárnímu zasedání nebo radě, jednak v případě odborů též odboru národního výboru vyššího stupně. Rada národního výboru sice radě národního výboru vyššího stupně neodpovídala, byla jí však řízena.

Ve střediskových obcích zřizovaly místní národní výbory na základě vládního doporučení komise finanční, místního a bytového hospodářství, dopravy, plánovací a výstavy, obchodu a cestovního ruchu, školství a kultury, sociální a zdravotní, komise pro ochranu veřejného pořádku, pro mládež a tělesnou výchovu a podle místních podmínek též komisi zemědělství, vodního a lesního hospodářství. Místní národní výbory ve střediskových obcích v turisticky atraktivních oblastech zřizovaly také samostatnou komisi cestovního ruchu. Kromě těchto komisí, které byly orgány plenárního zasedání, zřizovaly místní národní výbory ve střediskových obcích též správní komise, a sice komisi pro projednávání přestupků, komisi pro péči o rodinu a děti a nálezovou komisi. Z ostatních orgánů zřizovaly výbor lidové kontroly vyšších stupňů. Za svou činnost odpovídal plenárnímu zasedání. Jako aktivity byly při místních národních výborech ve střediskových obcích zřizovány občanské výbory, sbor pro občanské záležitosti a různé poradní sbory, pracovní komise a různé další komise, jako např.

protialkoholní sbor, komise pro ochranu památek, domovní komise, osadní výbory a různé aktivity kulturního a sociálního charakteru. Pracovní komisí zvláštního charakteru byla i povodňová komise. Pro vyřešení některých konkrétních úkolů byly zřizovány pomocné aktivity, jejichž funkce vyřešením úkolu, pro který byly zřízeny skončila. Tyto aktivity měly jen pomocnou a iniciativní, případně i poradní funkci. Podle Zásad vlády pro zřizování a činnost komisí zřizovaly místní národní výbory v obcích, v nichž počet obyvatel nepřevyšoval 600 vždy komisi pro mládež a tělesnou výchovu. Místní národní výbory s počtem obyvatel nad 5 000 zřizovaly povinně odbory plánovací a finanční, odbor výstavby, místního hospodářství a obchodu, odbor správní, v obcích s počtem do 5 000 obyvatel pouze jeden odbor hospodářskosprávní.³⁰

V roce 1980 přibýly místním národním výborům zvláštní povinnosti v souvislosti se sčítáním lidu, domů a bytů 1. listopadu 1980. MNV v obcích určených okresním národním výborem musely do 31. ledna 1980 zřídit jako svůj orgán komisi pro sčítání a zprávu o zřízení komise spolu se jmény a zaměstnáním členů podat okresnímu národnímu výboru. Okresnímu národnímu výboru dále předkládaly návrhy na vytvoření sčítacích obvodů, návrhy jmenování sčítacích komisařů, revizorů a jejich náhradníků a zodpovídaly za řádný průběh příprav a samotného sčítání.³¹

K výraznému rozšíření pravomocí a povinností místních národních výborů došlo na základě zákona č. 140/1988 Sb. kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech. Místní národní výbor měl za úkol „vytvářet podmínky pro uspokojování oprávněných potřeb a zájmů občanů, podmínky zdravého způsobu života a práce v obci, organizovat výstavbu obce, pečovat o její zvelebování a vzhled, rozvíjet kulturní a společenský život a chránit veřejný pořádek a práva občanů. Na všech úsecích své práce měl vytvářet podmínky k efektivnímu a intenzivnímu rozvoji zemědělství.“

Přesný výčet povinností MNV, obsažených v zákoně je následující:

a) Spravuje základní školu, školská zařízení a zařízení sociální péče v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy, místní lidovou knihovnu a podle místních podmínek další kulturní zařízení.

---

³⁰ Zákony č. 49/1972 Sb. a 137/1982 Sb.

³¹ Věstník vlády České socialistické republiky pro národní výbory, Praha 1979.

- b) Spravuje místní komunikace a veřejné osvětlení a obstarává podle místních podmínek další veřejně prospěšné a jiné služby pro obyvatelstvo, a to i pro obyvatelstvo spádového území. Za tímto účelem zřizuje a zrušuje drobné provozovny a může založit i státní podnik.
- c) Vyjadřuje se k založení a zániku státních podniků, společných podniků a družstevních podniků, k jejich rozvoji a zásadním změnám předmětů jejich činnosti, mají-li sídlo v jeho územním obvodu. Dále se vyjadřuje ke vzniku a zániku jednotných zemědělských družstev, bytových spotřebních, výrobních, popřípadě jiných družstev, k jejich rozvoji a k zásadním změnám předmětu jejich činnosti, mají-li sídlo v jeho územním obvodu.
- d) Dává souhlas k rozmístění prodejen, jakož i provozoven nebo zařízení dalších služeb, k zahájení a ukončení jejich činnosti, k omezení nebo zrušení jimi poskytovaných služeb. Po projednání s organizací stanoví prodejní dobu v prodejnách a provozní dobu v provozovnách a zařízeních služeb. Činí dále opatření k zajištění řádného zásobování a poskytování služeb občanům.
- e) Vykonává státní správu na dalších vymezených úsecích, zejména na úseku ochrany životního prostředí, evidence obyvatelstva, vedení matrik, požární ochrany, výstavby, hospodaření s byty a nebytovými prostory, ochrany rostlinné a živočišné výroby a ochrany zemědělského, půdního a lesního fondu.
- f) Plní úkoly spojené s provozem místních veřejných skládek v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy.
- g) Vyjadřuje své stanovisko k opatřením jiných státních orgánů, která by se dotýkala zájmů obce.

Mezi povinnosti místního národního výboru ve střediskové obci patřilo zřizovat a spravovat zařízení pro správu a údržbu domovního majetku nebo k tomuto účelu zakládat podnik. Dále se místní národní výbor vyjadřoval k návrhům koncepcí rozvoje okresů, střednědobých a prováděcích hospodářských plánů a rozpočtu okresního národního výboru. Ve vztahu k organizacím, které nezaložil, neřídil ani nezpravoval měl následující povinnosti:

- 1) Vyžadovat zprávu o jejich činnosti, pokud se dotýká životních podmínek obyvatelstva obce a úkolů místního národního výboru při rozvoji jejího území.
- 2) Požadovat zjednání nápravy při zjištění nedostatků v jejich činnosti, pokud by tím docházelo k porušení celospolečenských zájmů nebo k ohrožení potřeb nebo životních podmínek obyvatelstva obce.
- 3) Navrhovat uložení kárného opatření nebo jiného postihu pracovníkovi dané organizace odpovědnému za nedostatky.

4) Předkládat návrhy na potřebná kádrová opatření v případě opakovaných nedostatků v činnosti organizací.³²

Se změnou politické situace po roce 1989 přišla i nutná transformace státní správy. Prvním krokem byl zákon č. 14/1990 Sb. o odvolávání zastupitelských sborů, který umožnil odvolání stávajících poslanců a zvolení poslanců nových, a usnadnil tak pozměnit složení národních výborů podle dohody Občanského fóra s orgány Národní fronty. Nová reforma státní správy již nepočítala s dalším fungováním národních výborů, naopak znamenala obnovu samosprávy na úrovni měst a obcí a základem místní samosprávy stala obec.³³ Ustanovení o národních výborech bylo nahrazeno ustanovením o místní samosprávě a volební období národních výborů bylo ukončeno dnem voleb do zastupitelstev obcí, které se uskutečnily 24. 11. 1990. Na základě zákona ČNR č. 368/1990 Sb. o obcích pak místní národní výbory zcela zanikly. Jejich práva a závazky přešly na obce, které spravují své záležitosti v samostatné působnosti a státní správu vykonávají v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy. Zákonem č. 425/1990 Sb. bylo zrušeno stávajících 7 krajských a 75 okresních národních výborů a jejich kompetence převzalo 73 nově zřízených okresních úřadů. Jednalo se o územní správní úřady, vykonávající pouze státní správu. Nově zřízená obecní zastupitelstva volila okresní shromáždění, které rozhodovalo o státních dotacích obcím a o rozpočtu okresního úřadu.³⁴

---

³² Zákon 140/1988 Sb.

³³ Zákon č. 294/1990 Sb.

³⁴ Jan JANÁK, Zdeňka HLEDÍKOVÁ, Jan DOBEŠ, Dějiny správy v českých zemích od počátku státu po současnost, Praha 2005, s. 480 - 481.

3. Diplomatický a obsahový rozbor písemné agendy MNV Dolní Bolíkov, Maříž a Vlastkovec v letech 1945 – 1964

Jako součást své práce jsem sestavil inventáře tří místních národních výborů z okolí Slavonic, a sice Dolního Bolíkova, Maříže a Vlastkovce. Fond místního národního výboru Dolní Balíkov obsahuje celkem 29 knih (z toho 20 účetních) a jeden karton spisového materiálu. Časový rozsah fondu je rozmezí let (1925) 1945 – 1960 a rozsah v běžných metrech je 0,53. Fond místního národního výboru Maříž tvoří 45 knih (z toho 42 účetních a tři podací protokoly), jeden karton a jeden fascikl spisového materiálu. Časovým rozsahem fondu jsou léta 1945 – 1964 a jeho rozsah v běžných metrech je 0,63. Fond MNV Vlastkovec se skládá z 39 knih (z toho 32 účetních a dva podací protokoly) a jednoho kartonu spisového materiálu. Časovým rozsahem fondu jsou léta 1945 – 1960 a rozsah v běžných metrech je 0,52. Při pořádání fondů jsem vycházel z návrhu metodického návodu pro pořádání a inventarizaci archivních fondů místních národních výborů převzatého ze systému PEvA.

Dle tohoto návodu byly archiválie rozděleny do čtyř základních skupin:

- I. Knihy
- II. Spisový materiál
- III. Účetní materiál - knihy
- IV. Ostatní materiál

Vzhledem k poměrně malému množství dochovaných archiválií v případě místních národních výborů Vlastkovec a Maříž jsme spisy těchto dvou MNV dále členil pouze na:

- II. Spisový materiál: 1. Spisové pomůcky
2. Spisy

Spisové pomůcky obsahují podací protokoly. Spisy obsahují seznamy členů místních národních výborů, voličské seznamy, obecní rozpočty, domovskou evidenci a dokumenty týkající se zemědělství.

V případě místního národního výboru Dolní Bolíkov se jednalo o větší rozsah dochovaných archiválií. Přistoupil jsem proto na rozdělení spisů dle metodického návodu na:

- II. Spisy:
1. Organizace a kontrola

2. Evidence obyvatel
3. Plánování, finance a konfiskace
4. Zemědělství a lesnictví

Skupina IV Ostatní materiál se vyskytuje pouze v inventáři místního národního výboru Dolní Bolíkov. Jedná se o otisky úředních razítek.

3.1. Knihy

Zápisy ze schůzí rady, pléna a komisí místního národního výboru

Převážnou část knih u všech tří místních národních výborů tvoří knihy zápisů ze schůzí rady, pléna a komisí místních národních výborů. V případě místního národního výboru Dolní Bolíkov do knih patří i kniha o vydaných osvědčeních zachovalosti, výkaz o vydaných domovských listech a dvě kroniky. V inventáři místního národního výboru Vlastkovec je v knihách zařazen, kromě obvyklých zápisů ze schůzí i seznam obyvatel podle čísel popisných.

První z knih zápisů ze schůzí rady, pléna a komisí místního národního výboru Dolní Bolíkov svým rozsahem předchází době vzniku národního výboru. Je to dané tím, že rada revolučního národního výboru převzala a pokračovala v knize bývalého obecního úřadu v Bolíkově. Tento zápis je veden od roku 1926 v německém jazyce. Jedná se především o zápisy finanční komise a v menší míře i obecní rady. Předválečná obecní rada v Bolíkově měla pět členů a zajímavostí je, že někteří z českých členů rady pokračovali ve správní činnosti i v poválečném revolučním národním výboru. Německý zápis z doby před okupací pohraničí končí dnem 14. 8. 1938. Další zápis je v knize uveden až 11. 5. 1945. Jedná se o zápis z první schůze revolučního národního výboru po osvobození Bolíkova ruskou armádou a je již pochopitelně veden v českém jazyce. Každý česky vedený zápis o schůzi MNV je ukončen razítkem příslušného místního národního výboru²⁶.

Pro všechny tři obce je společné, že nejobsáhlejší zápisy ze schůzí národních výborů pocházejí z prvních poválečných let. Ihned po osvobození ruskou armádou, byly v obcích ustaveny revoluční národní výbory a to z českých, „spolehlivých“ občanů, kteří se během

---

²⁶ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 3.

okupace zdržovali v obci. Tyto národní výbory měly zpočátku shodně pět členů, ale v několika dalších měsících byly doplněny na konečný stav devíti členů. V Bolíkově je k tomuto počtu třeba přičíst i čtyři další členy za osadu Nová Ves, která pod tento národní výbor spadala.

Zápisy z prvních schůzí národních výborů obsahují „běžné úkony“ společné patrně všem národním výborům na celém území republiky, jako např. volbu ponocného a stanovení jeho mzdy nebo vybírání pokut za škody způsobené domácími zvířaty (tyto se ukládaly do chudinské kasy). Vypovídají však také o specifické situaci pohraničních oblastí. Národní výbory vydávaly přísliby domovského práva dle dekretu 33/45 Sb. (jednalo se většinou o ženy s domovským právem po svých manželech a platilo se za něj sazbou od 20 do 100 Kčs), volily tříčlenné osídlovací komise, stanovovaly nájmy z dosud nepřidělených nemovitostí a vydávaly povolení k pobytu v obci. Nemovitosti, které dosud nebyly přiděleny nově příchozím obyvatelům obce, držely v nájmu místní obyvatelé za převážně symbolické částky²⁷.

Program schůze pléna národního výboru měl u všech tří národních výborů zhruba stejný průběh. Jako příklad uvádím program schůze pléna národního výboru v Dolním Bolíkově začátkem února 1945:

1. zahájení schůze
2. ustanovení zapisovatele
3. čtení zápisu z minulé schůze
4. projednání a schválení ročního rozpočtu
5. volba sedmičlenné finanční komise
6. vyměření dávek ze psů, karet, lihových a limonádových nápojů (poplatek za psa byl v Dolním Bolíkově 80 Kčs na rok, z karet činil 5 Kčs na hru za jednu osobu, prodej lihových a limonádových nápojů byl národním výborem „zdaněn“ 10 %)²⁸

Ještě do konce roku 1945 zvolily národní výbory čtyřčlenné bezpečnostní a živelní komise a stanovily odměny svým členům: předseda 1 200 Kčs na rok, místopředseda 600 Kčs, jednatel 2 400 Kčs, členové finanční komise 1 200 Kčs na rok a 50 Kčs měsíčně²⁹.

---

²⁷ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 3.

Tamtéž, MNV Maříž, inv.č. 1.

Tamtéž, MNV Vlastkovec, inv.č. 1.

²⁸ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 3.

V únoru 1946 přibyly národním výborům úkoly v souvislosti s volbami, které se měly v tomto roce konat. Národní výbory v Dolním Bolíkově, Maříži a Vlastkovci volily čtyřčlenné volební komise a dva náhradníky. Politické složení komisí plně odpovídá poválečné situaci v pohraničí. Volební komise v Dolním Bolíkově měla následující složení: 2 KSČ, 1 ČSSD, 1 ČSL, oba náhradníci z KSČ. Po volbách byl počet členů těchto národních výborů navýšen na dvanáct, rada byla čtyřčlenná³⁰.

Místní národní výbory Dolního Bolíkova, Maříže a Vlastkovce v této době na svých plenárních schůzích projednávaly např. zřízení místního rozhlasu, schvalování rozpočtů, zřízení vodovodu, jmenování kronikáře a stanovení jeho mzdy (150 Kčs na rok), úpravy obecních studní, sestavení dvouletého plánu na opravu školky, ale i výpovědi některých osob z obce. Během roku 1947 si zvolily tříčlenné vyživovací komise a navýšily počet členů živelní komise na pět³¹.

V souvislosti s událostmi komunistického převratu v únoru 1948 došlo ke změnám ve složení místních národních výborů a volebních komisí ve prospěch KSČ. V obcích byly také ustaveny osmičlenné akční národní výbory. Jako vzor zápisu ze schůze MNV z této doby jsem vybral zápis ze slavnostní plenární schůze MNV Dolní Bolíkov:

Zápis č. 47

Sepsaný dne 20. listopadu 1948 za přítomnosti všech členů MNV

MAV, KSČ, SČM a SČZ na slavnostní plenární schůzi u

Příležitosti padesátých druhých narozenin soudruha Klementa Gottwalda presidenta republiky Československé.

Pořad: projednání přípisu okresního akčního výboru

ze dne 15. listopadu 48 a přípisu č. jednací P 57/1948 ze dne 18. listopadu 48

Usneseno:

Jmenování soudruha Klementa Gottwalda čestným občanem obce

---

²⁹ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 3.

Tamtéž, MNV Maříž, inv.č. 1.

Tamtéž, MNV Vlastkovec, inv.č. 1.

³⁰ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 3.

³¹ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 3.

Tamtéž, MNV Maříž, inv.č. 1.

Tamtéž, MNV Vlastkovec, inv.č. 1.

není prozatím možné na základě přípisu KSČ okresního sekretariátu Dačice ze dne 18. 11. 48 čtvrtého odstavce neboť tomuto odstavci nevyhovujeme. Pojmenování ulic a obvodů jménem soudruha Klementa Gottwalda nemáme.

*V týdnu vzorné práce provedena orba a osev podle plánu, družstevní prádelna dána do provozu a proveden sběr skladového obilí na zvýšenou dodávku kg
Skončeno, podepsáno.³²*

Během padesátých let volily místní národní výbory v Dolním Bolíkově, Maříži a Vlastkovci své další komise, a sice pětičlennou žňovou komisi, dvoučlennou osevní komisi, čtyřčlennou trestní komisi a komisi pro zvelebení obce. Jak je již z názvů jednotlivých komisí patrné, projednávaly místní národní výbory této oblasti hlavně otázky spojené se zemědělstvím. Od roku 1950 v zápisech ze schůzí rady a pléna MNV přibývají hovory s občany a zemědělci o dodávkových úkolech, tj. o splnění dodávek mléka, masa a vajec. Podobné záležitosti řešily schůze orgánů těchto MNV i počátkem šedesátých let, kdy také došlo k jejich sloučení s větším MNV.

Výkazy vydaných domovských listů

Součástí inventáře místního národního výboru Dolní Bolíkov je i jedna kniha výkazů o vydaných domovských listech z let 1946 - 1948. Každý z jednotlivých výkazů obsahuje pořadové číslo, datum vydání, jméno a příjmení držitele domovského listu, místo, den, měsíc a rok narození, rodinný stav, povolání, nynější bydliště a poznámku. V poznámce je většinou podpis toho, kdo domovský list dostal, popř. datum a místo, kdy a kam mu byl poslán.³³

Kniha o vydaných vysvědčeních zachovalosti

Kniha o vydaných vysvědčeních zachovalosti z let 1946 – 1949 je další knihou fondu MNV Dolní Bolíkov a je členěna na stejné kolonky jako výkazy o vydaných domovských listech. V kolonce poznámka je většinou uvedeno „státně a národně spolehlivý“.³⁴

Kroniky

---

³² SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 3.

³³ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 9.

³⁴ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 8.

První z kronik obce Dolního Bolíkova je pojmenována jako Paměti obce Bolíkova. Pojednává o událostech let 1946 – 1949. Je psána tužkou pouze z jedné strany, na druhé straně listu jsou kronikářovi poznámky, často špatně čitelné. Narozdíl od druhé kroniky je známo kronikářovo jméno, a to jak ze zápisů ze schůzí pléna, rady a komisí MNV, kde byl kronikář zvolen a stanoven mu honorář, tak z kroniky samotné, kde se kronikář o sobě a své rodině na několika místech zmiňuje. Kronika velmi stručně pojednává o událostech roku 1938, o nepokojích v obci a napětí mezi českými a německými obyvateli. Naopak velmi detailně popisuje osvobození obce, ustanovení revolučního národního výboru a odsun Němců z Dolního Bolíkova oddílem partyzánů a hodně prostoru věnuje také výčtu nově příchozích obyvatel obce. Velký důraz klade na informace týkající se zemědělství, především na kvalitu úrody v jednotlivých letech a na to, jak ji ovlivnilo počasí. Komunistický převrat v únoru 1948 hodnotí kladně: „byli odhaleni zrádci našeho národa ve stranách národně sociální a lidové a zjednána náprava“. Poslední záznam v kronice je z 25. února 1949. Zde kronikář uvádí, že se s celou rodinou stěhuje z obce a přeje svému nástupci a celé obci hodně štěstí.³⁵

Druhá kronika je napsána v roce 1960. Je psána inkoustovým perem z jedné strany papíru. Jméno kronikáře není známo ani z kroniky samotné, ani z jiných knih fondu. Velmi stručně na sedmi z poloviny popsaných stránkách pojednává o obci Dolní Bolíkov. Začíná první písemnou zmínkou z roku 1358 a je dovedena až do roku 1960. Končí sloučením MNV Dolní Bolíkov s MNV Cizkrajov.³⁶

Seznam obyvatel podle čísel popisných

Formu knihy má i seznam obyvatel podle čísel popisných, který je součástí fondu místního národního výboru Vlastkovec. Každá strana pojednává o jednom čísle popisném. Obsahuje výčet členů domácnosti, jejich jména, příjmení a data narození. Jednotlivé kolonky zaznamenávají rozlohu pozemků, které ke konkrétnímu číslu popisnému patří. Jedná se o výměry polí, luk, zahrad, pastvin, lesů, neplodné půdy a močálů.³⁷

---

³⁵ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 1.

³⁶ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 2.

³⁷ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Vlastkovec, inv.č. 5.

3.2. Spisy

Fond místního národního výboru Dolní Bolíkov má ze všech tří zpracovaných MNV nejobsáhlejší spisový materiál. Z toho důvodu byl při pořádání rozdělen do čtyř podskupin na 1. organizaci a kontrolu, 2. evidenci obyvatel, plánování, finance a konfiskace a na 4. zemědělství a lesnictví. Skupina organizace a kontrola obsahuje materiály a zápisy ze schůzí (jedná se vesměs o vyhlášky a usnesení pléna MNV a pozvánky do jeho schůzí) a zprávy o výsledcích kontrol a revizí konaných u MNV, které prováděl vždy některý z odborů ONV Dačice, většinou se jednalo o finanční odbor. Do evidence obyvatel jsem zařadil seznamy nových obyvatel obce Dolní Bolíkov a seznamy německých usedlostí v obci Nová Ves. Ve skupině plánování, finance a konfiskace patří např. akční programový plán, kulturní plány obce, rozpočty, konfiskace zemědělského majetku atd. Spisy týkající se zemědělství jsou především soupisy zemědělských pozemků a seznamy osob pracujících v zemědělství např. seznam držitelů krav nebo seznam prodejců hovězího dobytka.

V případě MNV Maříž a Vlastkovec jsem spisový materiál rozdělil pouze na spisové pomůcky a spisy. Spisové pomůcky jsou podací protokoly, v případě Maříže z let 1946–1963 a v případě Vlastkovce z let 1946–1962. Podací protokol sloužil k evidenci došlé pošty a obsahoval tyto kolonky: číslo, došlo od, obsah podání, vyřizuje. Spisy obou těchto MNV do značné míry kopírují spisy MNV Dolní Bolíkov, proti němuž jsou ovšem menšího rozsahu.

Seznam nových obyvatel obce Dolní Bolíkov a seznam německých usedlostí v obci Nová Ves

Seznam nových obyvatel obce Dolní Bolíkov z roku 1945 uvádí u každého nově příchozího jméno, příjmení, číslo popisné, které nově příchozí obsadil, a také údaj o živnosti, které se případně nový obyvatel obce věnuje. Zmiňuje také jméno a příjmení předchozího, většinou německého, majitele nemovitosti. Seznam německých usedlostí v obci Nová Ves je rozdělen do tří částí: usedlosti s pozemky od 10 do 20 ha, usedlosti s pozemky 5 – 10 ha a usedlosti s pozemky do 5 ha. U každé usedlosti uvádějí číslo popisné, jméno a příjmení jejího německého majitele a to, zda a jak byl během okupace politicky činný (např. příslušník NSDAP jako Bauerführer).³⁸

Domovní knihy

---

³⁸ SOKA Jindřichův Hrade, MNV Dolní Bolíkov, ivn.č. 15 a 16.

Domovní knihy obce Maříže z let 1945–1957 jsou vedeny zvlášť pro každý dům. Jedna domovní kniha má 24 listů, přičemž většina listů zůstává nevyužita. Jedná se o výpis obyvatel domu. Ke každému je uvedeno: jméno a příjmení, datum narození, místo narození, rodinný stav, národní a státní příslušnost, vojenský poměr (voják X nevoják). Dále se uvádí: odkud a kdy se do obce přistěhoval, případně kdy a kam se z obce odstěhoval, série a evidenční číslo jeho občanského průkazu, popř. povolení k pobytu. V případě povolení k pobytu nechybí údaj o tom, kdy, kým a na jakou dobu byl vystaven. Když dotyčná osoba nežije v domě či bytě, který sama vlastní, bývá doplněn i majitel nemovitosti, např. místní národní výbor.³⁹

Žádosti o vydání osvědčení o státní a národní spolehlivosti

Žádosti o vydání osvědčení o státní a národní spolehlivosti vyřizoval místní národní výbor Vlastkovec v letech 1945–1947. Jedná se o formulář s kolonkami: jméno a příjmení žadatele, číslo občanské legitimace, povolání, národnost. Dále se uvádí, k jaké národnosti se žadatel hlásil při sčítání lidu v roce 1930 a za okupace, nynější trvalé bydliště, dřívější trvalé bydliště, místo, datum a okres narození, státní příslušnost, domovská obec žadatele. Důležitý údaj je o tom, jaké potravinové lístky pobíral žadatel za okupace (české X německé). Součástí žádosti je i slib, který musel žadatel stvrdit podpisem: „Prohlašuji, že jsme nebyl odsouzen ani podle dekretu č. 16/15 Sb. o potrestání nacistických zločinců a zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech ve znění zákona č. 22/46 Sb., ani podle dekretu č. 17/45 Sb., ani podle dekretu č. 138/41 Sb. o trestání některých provinění proti národní cti“.⁴⁰

Knihy členů MNV a seznam voličů pro volby do národních výborů a národního shromáždění

Knihy členů MNV uvádí pouze jména a příjmení členů pléna místního národního výboru, oproti údajům o členech MNV z knih zápisů ze schůzí tedy vynechává povolání a stranickou příslušnost. Dále obsahuje výčet komisí MNV a počty jejich členů. Voličské zaznamenávají o každém z voličů tyto údaje: pohlaví, jméno, příjmení, datum a místo narození, číslo popisné a číslo volební obvodu.⁴¹

---

³⁹ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Maříž, inv.č. 17.

⁴⁰ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Vlastkovec, inv.č. 11.

⁴¹ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Maříž, inv.č. 11 a 12.

Kulturní plány obcí

Jedná se o předtištěné formuláře:

	Plánováno	Počet	Kdo				
			MNV	ROH	Sokol	ČSM	Školy
Besedy							
Proslovy							
Divadlo							
Koncert							
Výstavy							
Kulturní brigády							
Exkurse							

Kolonky bývají podle potřeby rozšířeny, např. u kolonky proslovy je uvedeno, zda jsou doprovázeny promítáním filmu, či nikoliv, u divadla zda se jedná o profesionální nebo ochotnické, u koncertů se uvádí, zda jde o koncerty pěvecké, instrumentální nebo smíšené.⁴²

Hlavní obecní rozpočet

Hlaví obecní rozpočet sestavoval příslušný MNV na každý rok. Je rozdělen do dvou částí: potřeba (výdaje) a úhrada (příjmy). Výčet potřeby obsahuje např. náklady za opravy, údržbu kancelářského zařízení, nájmy, topivo, svítivo, nákup kancelářských potřeb, volební výlohy, opravy obecních budov, daně z obecního majetku atd. a výčet úhrady např. zisky z lesního hospodářství, příjmy z vybírání poplatků a dávek apod.⁴³

Výroční účet obecní

Byl stejně jako hlavní obecní rozpočet sestavován na každý rok. Obsahuje:

- a) účet řádného hospodaření
- b) účet mimořádného hospodaření
- c) účetní rozvahu

⁴² SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 18.

⁴³ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 22.

Tamtéž, MNV Maříž, inv.č. 13.

Tamtéž, MNV Vlastkovec, inv.č. 12.

Účet řádného hospodářství eviduje veškeré řádné příjmy a výdaje, které se týkají např. sociální péče, zdravotnictví, školství nebo zemědělství a lesnictví. Účet mimořádného hospodářství zahrnuje sbírky, odkazy a výpůjčky na investice.⁴⁴

Záznamy o platbách z zajatce

Záznamy o platbách za zajatce z roku 1946 jsou součástí inventáře místního národního výboru Vlastkovec. Němečtí váleční zajatci byli přidělováni na práce do jednotlivých zemědělských usedlostí z určitou denní sazbu. Záznamy obsahují jméno a příjmení osoby, které byli zajatci „pronajati“, číslo popisné, data odkdy dokdy byli zajatci zapůjčeni a částku, kterou dotyční za zapůjčení zajatců zaplatí. Tato částka byla vypočtena vynásobením počtu dní počtem zajatců. Do jednoho čísla popisného byli zapůjčeni nejvíce tři zajatci.

Výměry o určení odměny národního správce podniku

Konfiskovaným německým živnostem po roce 1945 přidělovaly místní národní výbory národní správce, kterým byl dán podnik dočasně do správy. Ve výměrech je uvedeno jméno a příjmení národního správce, číslo popisné konfiskovaného majetku, původní majitel podniku a odměna pro národního správce. Odměna byla vypočítávána jako čistý výnos z podniku mínus částka určená Národnímu pozemkovému fondu.

Konfiskace a přidělování zemědělského majetku

Konfiskace a přidělování zemědělského majetku obsahují instrukce krajského národního výboru, osídlovacího úřadu v Praze a vyhlášky okresního národního výboru v Dačicích. V případě inventáře MNV Dolní Bolíkov jsou to i dokumenty týkající se předání velkostatku Český Rudolec do správy ministerstva zemědělství tj. soupis polí, luk, pastvin, zahrad a zastavěných ploch velkostatku, soupis přejímaných budov, soupis katastrálních parcel a seznam zaměstnanců velkostatku. Nechybí ani přehled hospodaření obce na zkonfiskovaném majetku a seznam přidělů půdy. Příděly zemědělské půdy obsahují jméno, příjmení a bydliště osoby, jíž byla půda přidělena, vlastnický poměr (např. ½ manžel, ½ manželka), číslo popisné a velikost přidělu v hektarech. Součástí konfiskací u fondu MNV Dolní Bolíkov je i tužkou psaný seznam německých usedlostí z Dolního Bolíkova a Nové Vsi.

---

⁴⁴ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, ivn.č. 23.

Tamtéž, MNV Maříž, ivn.č. 16.

Tamtéž, MNV Vlastkovec, ivn.č. 13.

Soupisy živého a mrtvého inventáře zabaveného majetku

Tyto soupisy jsou psány buď strojově nebo obyčejnou tužkou. Ke každému domu je uvedeno číslo popisné, datum ke kterému byl soupis pořízen a v některých případech i jméno původního, německého majitele domu.⁴⁵

U všech tří MNV jsou velmi podobné materiály, týkající se zemědělství. Jsou to např. Sběrné listy a soupisy ploch kultur a osob trvale činných v zemědělství, rozpisové sumáře státního plánu rozvoje zemědělské výroby, seznamy majitelů krav, seznamy majitelů zemědělské půdy nebo přehled dodávek masa pro ruskou armádu.

3.3. Účetní materiál

Hlavní účetní knihy

Hlavní účetní kniha místního národního výboru Dolní Bolíkov pro rok 1945 je předtištěna v německém jazyce. Účetní knihy jsou rozděleny na dvě části, na příjmy a výdaje řádného a příjmy a výdaje mimořádného hospodaření. Do řádného hospodaření patří: obecní jmění, výdělečné podniky, dávky, poplatky a příspěvky, přiděly, bezpečnost, zdravotnictví, komunikace, zemědělství, sociální péče, školství, věda, umění, účely národní a náboženské a obecní dlouhodobé výpůjčky. Mezi příjmy mimořádného hospodářství patří např. příspěvek od krajského národního výboru, mezi mimořádné výdaje, pak např. platby za obecní vodovod.⁴⁶

Knihy příjmů a knihy výdajů

Jedná se o knihy s předtištěnými kolonkami. Obě knihy mají tyto formuláře stejné: číslo řádky, den, měsíc, číslo dokladu, od koho a zač přijato/komu a zač vydáno. V knize příjmů je dále uvedena celková výše příjmů a rozepsány položky ze kterých se celková suma příjmů skládá, např. poplatek ze psů, domovní daň, poplatek z hospodářských zvířat atd. Stejně tak kniha výdajů, která obsahuje celkovou sumu výdajů plus jejich rozpis.⁴⁷

---

⁴⁵ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 31.

⁴⁶ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 48-54.

Tamtéž, MNV Maříž, inv.č. 23-26.

Tamtéž, MNV Vlastkovec, inv.č. 22-27.

⁴⁷ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 55-60.

Tamtéž, MNV Maříž, inv.č. 27-43.

Tamtéž, MNV Vlastkovec, inv.č. 28-42.

Účetní deníky

Podobně jako knihy příjmů a výdajů je koncipován i účetní deník, s tím rozdílem, že jedna kniha „účetní deník“ zahrnuje účetní deníky i pro více let.⁴⁸

---

⁴⁸ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, ivn.č. 62-67.
Tamtéž, MNV Maříž, ivn.č. 46-58.
Tamtéž, MNV Vlastkovec, ivn.č. 43-51.

4. Správní vývoj a působnost MNV Dolní Bolíkov, Maříž a Vlastkovec v letech 1945 – 1964

4.1. Správní začlenění obcí-historický přehled

Do roku 1849 byly obce Bolíkov, Maříž a Vlastkovec součástí jednotlivých panství v rámci Jihlavského kraje. Zatímco Maříž byla samostatným statkem, Bolíkov a Vlastkovec patřily do panství Český Rudolec. V letech 1850 až 1855 podléhaly politické pravomoci Podkrajského úřadu v Dačicích a v rámci soudní správy okresnímu soudu tamtéž. Po zřízení smíšených okresních úřadů s politickou a soudní pravomocí spadaly v letech 1855 až 1868 pod Okresní úřad v Dačicích. Když v roce 1868 došlo k opětovnému oddělení veřejné správy a soudnictví, vrátily se tyto obce pod politickou pravomoc okresního hejtmanství v Dačicích, od roku 1919 okresní správy politické a od roku 1938 okresního úřadu tamtéž. V rozmezí let 1911 – 1938 byly v oblasti justiční správy podřízeny Okresnímu soudu ve Slavonicích. Po okupaci pohraničí nacistickým Německem byly obce Maříž, Vlastkovec a Bolíkov podřízeny Landratu ve Waidhofenu an der Thaya, říšská župa Dolní Dunaj a v soudnictví Amtsgerichtu ve Slavonicích. Po osvobození v květnu 1945 náležely pod okresní národní výbor v Dačicích a v jeho rámci od roku 1949 pod nově vzniklý Jihlavský kraj. Toto začlenění trvalo do poloviny roku 1960, kdy po územní reorganizaci byly spolu s celým moravským Slavonickem připojeny pod správní okres Jindřichův Hradec a Jihočeský kraj, což trvalo až do zrušení okresního úřadu v Jindřichově Hradci koncem roku 2002. V rámci integrace menších MNV pod větší byl Dolní Bolíkov v roce 1960 připojen k MNV Cizkrajov. Maříž a Vlastkovec potkal podobný osud v roce 1964, kdy byly připojeny ke Slavonicím. Od roku 2003 spadají všechny tři obce pod pověřený městský úřad v Dačicích v samosprávném Jihočeském kraji. V soudní správě náležely Maříž, Vlastkovec a Dolní Bolíkov do roku 1960 pod Okresní soud v Dačicích, poté pod Okresní soud v Jindřichově Hradci.⁴⁹

---

⁴⁹ Kol.: Vlastivěda moravská. Dačicko, Slavonicko, Telčsko, Brno 2005, s. 729-730,753,798.

4.2. Okres Dačice, okresní soud Dačice a okresní soud Slavonice-historický přehled

Jak jsem již výše uvedl, všechny tři sledované obce náležely až do roku 1960 pod správu dačického okresu. Dačický politický okres vznikl 1.1.1850 a zahrnoval 194 obcí s 65 593 obyvateli. Politický okres tvořily celkem tři soudní okresy, a sice Dačice, Telč a Jemnice. Po správní reformě v roce 1855 působil jako smíšený okresní úřad a vykonával jak správu soudní, tak správu veřejnou. V tomto období zahrnoval 40 obcí s 22 367 obyvateli. V důsledku reorganizace veřejné správy v roce 1868 se Dačice staly sídlem Okresního hejtmanství. Okresní hejtmanství spravovalo stejný počet obcí, jako politický okres v roce 1850 a opět obsáhlo dačický, telčský a jemnický soudní okres. K územní změně došlo 1. 11. 1896, kdy 42 obcí soudního okresu Jemnice přešlo pod správu nově vzniklého okresního hejtmanství v Moravských Budějovicích. Další změna přišla v roce 1911, kdy vznikl nový soudní okres Slavonice a stal se součástí dačického okresního hejtmanství, které tak po těchto změnách zahrnovalo 142 obcí se 49 102 obyvateli. Součástí nově vzniklého soudního okresu Slavonice se staly i obce Maříž, Vlastkovec a Bolíkov.

Po celé období první republiky zůstal dačický okres bez územních změn. V říjnu 1938 proběhla okupace českého pohraničí a v německém záboru zůstalo všech 26 obcí soudního okresu Slavonice (včetně Maříže, Vlastkovce a Bolíkova) a obec Urbaneč z dačického okresu. Sídlo okresního úřadu bylo vládním nařízením č. 389 z 26. 9. 1940 přeloženo z Dačic do Telče. Do května 1945 k němu náleželo 39 obcí soudního okresu Dačice, 75 obcí soudního okresu Telč, 22 obcí soudního okresu Třešť a 19 obcí soudního okresu Jindřichův Hradec. Toto správní členění trvalo až do osvobození v květnu 1945.

Právním nástupcem okresního úřadu v Dačicích se po druhé světové válce stal okresní národní výbor se sídlem tamtéž. Svou činnost v obnoveném okrese zahájil 14. května 1945 převedením sídla okresu z Telče do Dačic a převzetím správy pohraničních obcí, které byly v roce 1938 od okresu odtrženy a zůstaly v německém záboru, to se týkalo i Maříže, Vlastkovce a Dolního Bolíkova. Okres vykazoval celkem 141 obcí, 40 570 obyvatel a rozlohu 80 864 ha. Poté co byla zákonem č. 280/48 Sb., zavedena krajská soustava se Maříž, Vlastkovec a Bolíkov staly v rámci dačického okresu součástí Jihlavského kraje. Po reorganizaci okresů k 1. 2. 1949 se rozsah okresu zmenšil na 69 245 ha, 118 obcí a 30 095 obyvatel. Většina obcí soudního okresu Telč byla odstoupena sousedním okresům převážně

novému okresu Třešť a počátkem padesátých let zaniklo několik pohraničních obcí na Slavonicku v důsledku vysídlení. Dačický okres ukončil činnost 30. 6. 1960 a většina jeho obcí včetně Maříže, Vlastkovce a Bolíkova připadla nově vzniklému okresu se sídlem v Jindřichově Hradci.⁵⁰

Bolíkov, Maříž a Vlastkovec patřily od 1. 7. 1850 pod pravomoc okresního soudu v Dačicích. Tento soud s funkcí sborového soudu působil i pro sousední okres Jemnice a do roku 1873 i pro okres Telč. V době svého vzniku zahrnoval 73 obcí. Součástí dačického soudního okresu byly Bolíkov, Maříž a Vlastkovec až do 1. 5. 1911, kdy vznikl slavnický soudní okres. Tento nový soudní okres převzal od dačického soudního okresu celkem 20 obcí. Jednalo se o soudní okres pohraniční s většinou obyvatelstva německé národnosti. Působil bez velkých změn až do roku 1938, kdy došlo k německému záboru všech jeho 26 obcí a zřízení německého Amtsgerichtu ve Slavonicích. Z německého záboru byly později vypuštěny dvě menší osady, které se dostaly pod správu soudního okresu v Dačicích. Po osvobození pohraničí již nebyla činnost bývalého soudního okresu Slavonice obnovena a jeho působnost převzal soudní okres Dačice. Dačický okresní soud působil až do 1. 7. 1960, kdy byl sloučen s okresním soudem v Jindřichově Hradci.⁵¹

4.3. Působnost místních národních výborů Dolní Bolíkov, Maříž a Vlastkovec v letech 1945-1964

Stadionovým prozatímním obecním zřízením z 20. března 1849 se nejnižším článkem státní správy staly obce, jejichž orgány převzaly velkou část pravomocí dřívější vrchnostenské správy. Až do roku 1938, kdy došlo k německému záboru pohraničí, fungovala v obcích Bolíkově, Vlastkovci a Maříži jako správní orgány volená obecní zastupitelstva, která ze svého středu volila obecní radu a starostu. Zatímco menší obce Maříž a Vlastkovec byly téměř čistě německé, v Bolíkově byla silná česká menšina (v roce 1930 měl Bolíkov 156 obyvatel české a 185 německé národnosti). Jak je patrné z knihy zápisů ze schůzí rady a

---

⁵⁰ Stanislava Řeřichová, Územní a správní vývoj okresů Dačice, J. Hradec, Třeboň 1848-1983, Jindřichův Hradec 1985, s. 9-10.

Václav Filip, Okresní archív Jindřichův Hradec, průvodce po archívních fondech a sbírkách, Praha 1980, s.39-40,176.

⁵¹ Václav Filip, Okresní archív Jindřichův Hradec, průvodce po archívních fondech a sbírkách, Praha 1980, s. 54-55, 59.

finanční komise obce Bolíkova, odráží se tento poměr i ve složení orgánů obce, např. z pětičlenné rady obce byli vždy dva členové české národnosti.⁵²

Až do poloviny třicátých let dvacátého století probíhalo soužití mezi převažujícím německým a menšinovým českým etnikem na Slavonicku poklidně. K určitému posílení německého nacionalismu a radikalizaci německého obyvatelstva v této oblasti došlo až poté, co se na scéně objevila Henleinova Sudetendeutsche Partei. Tato strana získala mezi německou menšinou v Československu ve volbách v květnu 1935 přesvědčivou většinu a v celostátním měřítku dosáhla největšího procenta získaných hlasů (15,2 %). Co do počtu získaných poslanců, skončila SdP se 44 poslanci druhá za českou agrární stranou. Slavonicko a zvláště pak obce Maříž, Vlastkovec a Bolíkov představovaly v těchto volbách do jisté míry výjimku, což dokládá následující tabulka k volbám v letech 1929 a 1935, která ukazuje počty hlasů pro konkrétní německé strany v těchto třech obcích:

Obce	volby 1929				volby 1935			
	BdL	DCV	DSD	DNP	BdL	DCV	DSD	SdP
Maříž	33	32	42	6	28	7	42	31
Vlastkovec	82	7	-	-	34	7	-	49
Bolíkov	64	38	23	3	55	32	17	40

Jak je dle výsledků z roku 1929 patrné, byly na Slavonicku silné strany německá agrární strana (BdL) a německá křesťansko sociální strana (DCV), což bylo dané zemědělským charakterem obcí a silným vlivem katolické církve v této oblasti. Nezáměr o čistě nacionální politiku ilustruje nízký počet hlasů, který ve volbách konaných v roce 1929 obdržela německá národní strana (DNP). Volby roku 1935 mezi německou menšinou výrazně ovlivnil nástup Henleinovy SdP. Z uvedených obcí však dokázala zvítězit pouze ve Vlastkovci, ale i zde obdržela pouze poměrně těsnou většinu hlasů.⁵³

Dne 9. 5. 1945 byly obce Bolíkov, Maříž a Vlastkovec osvobozeny ruskou armádou. Během několika následujících dní byly v obcích ustaveny pětičlenné revoluční národní

⁵² SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 3.

⁵³ Údaje v tabulce: Josef Bartoš a kol., Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848-1960, Ostrava 1990.

výbory. Tyto národní výbory se skládaly ze „státně spolehlivých“ občanů české národnosti, kteří po roce 1938 neodešli z pohraničí do českého vnitrozemí a zdržovali se v pohraničí po celou dobu války. Tehdejší právní normy sice předepisovaly, ustanovit v oblastech s většinou „státně nespolehlivého obyvatelstva“ místo národních výborů správní komise⁵⁴, ale v případě Bolíkova, Vlastkovce a Maříže se tak nestalo⁵⁵.

Během několika měsíců byly národní výbory doplněny o nově příchozí obyvatele obcí na devět členů. Vedle již fungujících orgánů národního výboru, tj. předsedy a náměstka, volily v prvních dnech po doplnění i první komise. Jednalo se o finanční komisi a vzhledem k poloze a specifickým podmínkám obcí v pohraničí velmi důležité osidlovací a rolnické komise. Činnost národních výborů v Bolíkově, Vlastkovci a Maříži se v prvních poválečných měsících do značné míry dotýkala problémů souvisejících se shromažďováním a postupným odsunem německého obyvatelstva. Tzv. divoký odsun větší části německých obyvatel prováděly na Slavonicku oddíly partyzánů ještě během roku 1945. Zbývající Němci byli odsunuti během jara 1946. Všechny tři obce tímto odsunem přišly o drtivou většinu předválečných obyvatel, např. z Bolíkova bylo odsunuto 51 rodin a 10 dalších z Nové Vsi, která patřila pod místní národní výbor v Bolíkově. Toto vše se samozřejmě neobešlo bez občasných násilností, což potvrzuje i kronika Dolního Bolíkova, ve které kronikář píše o zastřelení jednoho německého obyvatele obce: „*Dne 5.7. 1945 přišel do naší obce oddíl partyzánů a provedl odsun většiny Němců, Němec jménem Veis byl od partyzánů zastřelen a pochován na zahradě domu čp. 33.*“⁵⁶

Na podzim roku 1945 zvolené osidlovací komise národních výborů rozhodovaly o udělení, popř. zamítnutí domovského práva podle dekretu 33/45 Sb., dále o povolení pobytu v obci a stanovení výše nájmu z nemovitostí, které dosud nebyly přiděleny nově příchozím obyvatelům obcí. Tyto nemovitosti byly pronajímány za symbolické nájemné místním občanům, např. národním výborem v Bolíkově bylo stanoveno jednotné nájemné ve výši 65 Kčs za měsíc.⁵⁷ Ke konci roku zvolily národní výbory Maříže, Vlastkovce a Bolíkova čtyřčlenné bezpečnostní a čtyřčlenné živelní komise a začátkem roku 1946 místní volební

---

⁵⁴ Ústavní dekret presidenta republiky č. 18 ze dne 4.12.1944.

⁵⁵ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 3.
Tamtéž, MNV Maříž, inv.č. 1.

Tamtéž, MNV Vlastkovec, inv. č. 1.

⁵⁶ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č.1.

⁵⁷ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 3.

komise.⁵⁸ Místní volební komise byly čtyřčlenné se třemi náhradníky. Již ze složení volebních komisí byla patrná převaha komunistické strany v tomto regionu, jako příklad uvádím složení volební komise v Bolíkově, kde měla KSČ dva členy a dva náhradníky, ČSD jednoho člena a jednoho náhradníka a ČSL jednoho člena.⁵⁹ Úkoly těchto komisí souvisely s přípravou voleb do Ústavodárného národního shromáždění, které se konaly 26. května. Výsledek těchto voleb byl důležitý i pro národní výbory všech stupňů, protože na základě výsledků voleb se upravovalo i složení jednotlivých národních výborů.⁶⁰

Výsledek voleb potvrdil, že trend v české poválečné společnosti směřuje značně doleva. Komunistická strana v nich zaznamenala drtivé vítězství (40,2 % v českých zemích a 30,37 % na Slovensku) a dohromady se sociální demokracií obsadila většinu křesel v Ústavodárném národním shromáždění. Obzvláště alarmující byl českých zemích rozdíl milionu hlasů mezi vítěznými komunisty a druhou nejsilnější národně sociální stranou.⁶¹ V pohraničních oblastech byl náskok komunistů před zbytkem politického spektra ještě výraznější, což dokládají volební výsledky z Maříže, Vlastkovce a Bolíkova:⁶²

	KSČ	ČNS	ČSL	ČSD
Maříž	56	17	-	7
Bolíkov	64	3	22	8
Vlastkovec	81	12	3	-

Přestože některé národní výbory doznaly po volbách velkých změn, většinou ku prospěchu komunistické strany, v Maříži, Vlastkovci a Bolíkově se výsledek voleb do složení národních výborů příliš neodrazil a změny byly pouze minimální. Mezi záležitostmi projednávané na zasedáních rady, pléna a komisí místních národních výborů v této době patřilo schvalování rozpočtů, projednávání půjček pro MNV (jednalo se o půjčky od jednotlivých peněžních ústavů a o bezúročné půjčky od ministerstva zemědělství), dále pak záležitosti týkající se

⁵⁸ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 3.

Tamtéž, MNV Maříž, inv.č. 1.

Tamtéž, MNV Vlastkovec, inv.č. 1.

⁵⁹ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 3.

⁶⁰ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 3.

Tamtéž, MNV Maříž, inv.č. 1.

Tamtéž, MNV Vlastkovec, inv.č. 1.

⁶¹ Karel KAPLAN, *Nekrvavá revoluce*, Praha 1993, s. 65-75.

⁶² Údaje v tabulce: Josef Bartoš a kol., *Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848-1960*, Ostrava 1990.

výstavby a rozvoje obce, jako např. zřízení místního rozhlasu, vybudování obecního vodovodu a úpravy obecních studní a sestavování víceletých plánů na náročnější výstavbu a opravy.⁶³

Během roku se v Bolíkově, Maříži a Vlastkovci ustanovily čtyřčlenné sociálně zdravotní komise, tříčlenné mimořádné vyživovací komise a pětičlenné živelní komise.⁶⁴ Ke konci roku 1947 prováděly rolnické komise místních národních výborů za přítomnosti úředníka ministerstva zemědělství odhady nemovitostí a slučování pozemků, k čemuž kronikář Dolního Bolíkova dodává, že „*odhady cen nemovitostí provázely mnohé těžkosti a spory*“, tyto „těžkosti a spory“ však nijak blíže nerozvádí.⁶⁵ Mezi specifika pohraniční oblasti patřily problémy týkající se rozporů a neshod mezi nově příchozími obyvateli obce. Tyto problémy musely místní národní výbory často řešit a někdy se uchylovaly i ke krajnímu řešení, jímž bylo vyloučení problémového obyvatele z obce. Tak tomu bylo například 14. 8. 1947, kdy místní národní výbor v Bolíkově hlasoval o vyloučení J. P. a jeho manželky A. P. z obce. Důvodem pro toto hlasování bylo, že: „*dle výpovědí sousedů je A. P. povahy svárivé, práce se štítící a J. P. je tulák*“⁶⁶. Pro vyloučení hlasovalo devět z dvanácti členů MNV s dodatkem, že J. P. a A. P. musí opustit obec co nejdříve, protože se brzy vyskytne nový uchazeč o jejich nemovitost.

Počátkem roku 1948 se vyhroutil rozpor v Národní frontě mezi komunistickou stranou a na ní orientovanou „levicí“ v sociálně demokratické straně s nekomunistickou částí NF, tj. stranou národně sociální, lidovou, demokratickou a „pravicí“ sociálně demokratické strany. Dne 20. února podalo 12 ministrů nekomunistických stran demisi (dva ministři sociálně demokratické strany se přidali 24. února), kterou prezident Beneš přijal a 25. února byla ustavena nová, komunisty zcela ovládaná vláda. Nová vláda měla 25 členů z toho 13 byli komunisté, tři ministři byli bezpartajní a zbytek představovali zástupci „levice“ z nekomunistických stran, kteří byli komunistům naprosto oddaní. Komunistická strana tak dosáhla monopolu moci a nastolila totalitní režim, na jehož budování se připravovala již od roku 1945. Již od 21. února vznikaly první akční výbory Národní fronty (AVNF), které byly

---

⁶³ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 3.

Tamtéž, MNV Maříž, inv.č. 1.

Tamtéž, MNV Vlastkovec, inv.č. 1.

⁶⁴ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 3.

Tamtéž, MNV Maříž, inv.č. 1.

Tamtéž, MNV Vlastkovec, inv.č. 1.

⁶⁵ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 1.

⁶⁶ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 1.

komunistům zcela podřízené. Akční výbory Národní fronty se rychle ustavovaly u všech složek NF, ve všech obcích, závodech a institucích. Jejich úkolem bylo provést „očistu od reakce“⁶⁷. Tyto akční výbory vznikaly samozřejmě i u místních národních výborů. Během března 1948 se akční výbory ustavily i u místních národních výborů v Maříži, Vlastkovci a Bolíkově. Vzhledem k silné pozici komunistické strany v této oblasti učinily místní akční výbory pouze drobné změny ve složení zdejších MNV. V Bolíkově provedl místní akční výbor vyloučení jednoho člena MNV ze všech funkcí veřejné správy s odnětím volebního práva na jeden rok. Zdůvodněním pro toto vyloučení bylo, že: *„nekalým způsobem zašantročil jednoho vepře a tím způsobil veřejnému zásobování škodu, neboť dosud jsou všechny zemědělské výrobky vázány“*⁶⁸. V Maříži odvolal místní akční výbor čtyři členy MNV. Důvod tohoto odvolání však není v knize zápisů ze schůzí MNV uveden, určitou zajímavostí však je, že se jednalo o členy komunistické strany.⁶⁹ Změny nastaly pochopitelně i ve složení jednotlivých komisí MNV. Volební komise byly oproti čtyřem členům a třem náhradníkům před rokem 1948, rozšířeny na pět členů a pět náhradníků.

Dne 15. října 1949 schválil místní národní výbor v Bolíkově přejmenování obce na Dolní Bolíkov z důvodu odlišení se od stejnojmenné obce na Jindřichohradecku.⁷⁰ Vládním nařízením č. 14/1950 Sb. z 28. 2. 1950, o organizaci místních národních výborů se místní národní výbory dělily do čtyř kategorií podle počtu obyvatel.⁷¹ Maříž, Vlastkovec a Dolní Bolíkov náležely do kategorie I, ve které spadalo pod působnost místního národního výboru maximálně 600 obyvatel. Nově byly ustaveny povinné komise pro místní národní výbory. V případě MNV kategorie I se jednalo o komise finanční, zemědělskou, pro výstavbu obce a komisi pro kultury, osvětu a zdravotnictví. Vedle těchto komisí mohly místní národní výbory volit i další komise podle svých potřeb, jejichž zřízení vyplynulo z místních poměrů a podmínek.⁷² Tyto komise však měly pouze dočasnou působnost a většinou se vztahovaly pouze pro vyřešení určitého konkrétního úkolu. Vzhledem k zemědělskému charakteru obcí Maříže, Dolního Bolíkova a Vlastkovce se většinou jednalo o komise, jejichž činnost souvisela se zemědělstvím, jako například pětičlenné žňové komise nebo dvoučlenné osevní komise⁷³.

---

⁶⁷ Karel Kaplan, *Nekrvavá revoluce*, Praha 1993, s. 157-168.

⁶⁸ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 1.

⁶⁹ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Maříž, inv.č. 1.

⁷⁰ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 3.

⁷¹ Zákon č. 14/1950 Sb.

⁷² Zákon č. 14/1950 Sb.

⁷³ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, inv.č. 3.

Mezi jeden z největších zločinů socialismu patří bezesporu tzv. kolektivizace zemědělské výroby, která se nesmazatelně a drasticky podepsala na vývoji a podobě českého venkova. O kolektivizaci zemědělství začalo komunistické vedení uvažovat již v březnu 1948 a naplno se začala rozbíhat od roku 1949. Protože okres Dačice byl prakticky bez velkého průmyslu a charakter většiny obcí byl téměř čistě zemědělský, probíhala i v tomto okrese kolektivizace značně dramaticky a dotkla se velké části jeho obyvatel. Určitou výjimku v rámci okresu Dačice však opět představovalo pohraničí a tedy i obce Maříž, Vlastkovec a Dolní Bolíkov. Zatímco ve většině „vnitrozemských“ obcí vyvíjel režim na soukromě hospodařící rolníky obrovský tlak a svůj teror neustále stupňoval (jednalo se např. o třídní rozpis dávek a velmi tvrdé sankce za jejich neplnění, povinný výkup zemědělských strojů, zákaz zaměstnávat pracovní síly atd. atd.)⁷⁴, v pohraničí zápas režimu s rolnictvem takto vyhocený nebyl. Lze předpokládat, že hladší průběh kolektivizace zemědělství v pohraničí byl daný jednak značným vlivem a poměrně velkou členskou základnou KSČ v těchto oblastech a možná i tím, že „novopečení“ rolníci, kteří své hospodářství získali po roce 1945 ještě neměli k půdě a soukromému vlastnictví takový vztah jako tradiční zemědělské rodiny ve „vnitrozemských“ obcích okresu Dačice. Smutnou roli v průběhu kolektivizace sehrály i místní národní výbory, jejichž orgány se na jejím provádění aktivně podílely (např. zemědělské komise organizovaly nucený výmlat a výkup obilí, během kterého zabavovaly množství předepsaných a většinou nesplnitelných dodávek). V Bolíkově, Maříži a Vlastkovci vznikala již v prvních měsících roku 1949 JZD prvního stupně (jednalo se o společné vlastnictví zemědělských strojů). Počátkem roku 1950 se v těchto obcích ustavila JZD druhého stupně. Přestože v Maříži, Vlastkovci a Dolním Bolíkově probíhal vznik JZD daleko poklidněji, než jak bylo obvyklé ve většině obcí dačického okresu, i v těchto obcích se „musel najít“ jednotlivec, respektive rodina, která se stala obětí kolektivizace, např. ve Vlastkovci žádal místní národní výbor 22. 7. 1951 ONV v Dačicích o vyvlastnění majetku jednoho z obyvatel obce. Jako zdůvodnění pro tuto žádost posloužilo, že: *„vlastní příliš velké množství jedného krmiva, které prodává po 400 Kčs za kg v době, kdy členové JZD nemají čím krmit. Na veřejnosti se projevuje jako člověk, který přes všechny překážky chce získat co nejvíce majetku. Do práce pro socialistický sektor se zapojuje jen náladově“*⁷⁵.

Tamtéž, MNV Maříž, inv.č. 2.

Tamtéž, MNV Vlastkovec, inv.č. 1..

⁷⁴ Karel Kaplan, Nekrvavá revoluce, Praha 1993, s. 223-234.

⁷⁵ SOkA Jindřichův Hradec, MNV Vlastkovec, inv.č. 1.

Během celých padesátých let spočívalo hlavní těžiště činnosti místních národních výborů v Maříži, Vlastkovci a Dolním Bolíkově v řešení úkolů a problémů souvisejících se zemědělskou výrobou. Na schůzích pléna, rady a komisí těchto MNV se projednávalo např. doplnění plemenného stavu a přezimování dobytka, zajištění zemědělských dodávek a opatření související se žní. Podle vládního nařízení č. 78/1951 Sb., o trestní pravomoci místních národních výborů, mohly místní národní výbory stíhat přestupky podle zákona č. 89/1950 Sb. o trestním řízení správním⁷⁶. Za tímto účelem vznikly počátkem roku 1952 v Maříži, Vlastkovci a Dolním Bolíkově tříčlenné trestní komise.⁷⁷ Přestože byla v československé ústavě z roku 1948 stanovena volitelnost národních výborů, první volby do místních národních výborů se uskutečnily až 16. května 1954, do té doby byli členové MNV jmenováni okresním národním výborem na návrh Národní fronty. V těchto volbách si voliči mohli „vybrat“ pouze z jedné, společné kandidátky Národní fronty.

V průběhu první poloviny šedesátých let docházelo k postupnému začleňování menších místních národních výborů po větší. Místní národní výbor v Dolním Bolíkově byl sloučen s místním národním výborem v Cizkrajově již v roce 1960 a osada Nová Ves, která do té doby spadala pod působnost MNV v Dolním Bolíkově byla připojena k obci Český Rudolec. Obce Maříž a Vlastkovec byly v rámci této integrace připojeny ke Slavonicím v roce 1964. Poměrně malý zájem občanů o veřejné záležitosti dokládá účast pouhých dvaceti obyvatel Vlastkovce na schůzi místního národního výboru 7. ledna 1964, na které se sloučení se Slavonicemi projednávalo⁷⁸. Vzhledem k tomu, že zápisy v knize zápisů ze schůzí MNV Maříž končí rokem 1961, není jasné zda a za jaké účasti občanů se sloučení v projednávalo v této obci.

---

⁷⁶ Zákon č.89/1950 Sb.

⁷⁷ SOKA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov, ivn.č. 3.

Tamtéž, MNV Maříž, ivn.č. 2.

Tamtéž, MNV Vlastkovec, ivn.č. 2.

⁷⁸ SOKA Jindřichův Hradec, MNV Vlastkovec, ivn.č. 4.

5. Závěr

V této své závěrečné práci jsem se pokusil nastínit vývoj, význam a působnost místních národních výborů, jakožto nejnižších článků státní správy mezi léty 1945-1990. Místní národní výbory, jejich činnost a působnost, se po celé toto období nalézaly mimo „vysokou politiku“, která by určovala směřování státu a vzhledem k centralistickým tendencím komunistického režimu vystupovaly převážně jako vykonavatel instrukcí a pokynů úřadů vyšší instance, kterými byly kromě samotné vlády hlavně okresní národní výbory a po roce 1948 též krajské národní výbory. Přes toto postavení „vykonavatelů“ rozhodnutí nadřízených institucí je zajímavé činnost místních národních výborů sledovat, protože jako nejnižší stupeň správy měly nejbližší k obyvatelstvu a prakticky každodenně se potýkaly s řešením úkolů ovlivňujících kvalitu života v obcích v nichž působily.

Při psaní této práce jsem se musel často vyrovnávat s jedním nedostatkem, a sice s poměrně malým množstvím literatury, která by se problematikou místních národních výborů zabývala. Tento handicap se mi však podařilo do značné míry odstranit díky studiu archivních fondů místních národních výborů Dolního Bolíkova, Maříže a Vlastkovce a práci s dobovými normativními prameny. Zákony vztahující se k činnosti a působnosti místních národních výborů ukazují, jakým způsobem se tento článek správy vyvíjel, jak se rozšiřovaly jeho kompetence a co od něj instituce vyšší instance požadovaly. Archivní materiály vzniklé působením tří výše uvedených místních národních výborů vypovídají o tom, jak byly tyto požadavky a nařízení uváděny do praxe a jaké těžkosti a problémy se s výkonem správy na jejím nejnižším stupni objevovaly.

Rozhodnutí zvolit si jako příklady pro tuto práci místní národní výbory z česko-rakouského pohraničí nebylo náhodné. Vedle mého osobního vztahu k dané oblasti sehrálo svou roli i značně specifické postavení místních národních výborů v československém pohraničí a úkoly spojené s odsunem německého obyvatelstva po druhé světové válce a osidlováním obcí novým obyvatelstvem.

6. Seznam použitých pramenů a literatury

Archivní fondy

SOkA Jindřichův Hradec, MNV Dolní Bolíkov.

SOkA Jindřichův Hradec, MNV Maříž.

SOkA Jindřichův Hradec, MNV Vlastkovec.

Internetové odkazy

System PEVA, Metodické návody, návrhy a stanoviska archivní správy MV, Návrh metodického návodu pro pořádání a inventarizaci archivních fondů MNV.

Tištěné prameny:

Věstník vlády České socialistické republiky pro národní výbory, Praha 1978.

Věstník vlády České socialistické republiky pro národní výbory, Praha 1979.

Věstník vlády České socialistické republiky pro národní výbory, Praha 1980.

Věstník vlády České socialistické republiky pro národní výbory, Praha 1981.

Sbírka zákonů republiky Československé, Praha 1945.

Sbírka zákonů republiky Československé, Praha 1946.

Sbírka zákonů republiky Československé, Praha 1948.

Sbírka zákonů republiky Československé, Praha 1950.

Sbírka zákonů republiky Československé, Praha 1951.

Sbírka zákonů republiky Československé, Praha 1952.

Sbírka zákonů republiky Československé, Praha 1954.

Sbírka zákonů republiky Československé, Praha 1957.

Sbírka zákonů republiky Československé, Praha 1958.

Sbírka zákonů Československé socialistické republiky, Praha 1960.

Sbírka zákonů Československé socialistické republiky, Praha 1964.

Sbírka zákonů Československé socialistické republiky, Praha 1967.

Sbírka zákonů Československé socialistické republiky, Praha 1971.

Sbírka zákonů Československé socialistické republiky, Praha 1972.

Sbírka zákonů Československé socialistické republiky, Praha 1982.

Sbírka zákonů Československé socialistické republiky, Praha 1988.

Sbírka zákonů Československé socialistické republiky, Praha 1990.

Použitá literatura:

Hana BANĚČKOVÁ, Ferdinand BÍLEK, Karel KRÁL, Eva VELEBOVÁ, Působnost a činnosti národních výborů, Praha 1968.

Josef BARTOŠ a kol., Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848 – 1960, Ostrava 1990.

Zdeněk BENEŠ, Rozumět dějinám, vývoj česko – německých vztahů na našem území v letech 1848 – 1948, Praha 2002.

Karel BERTELMANN, Vývoj národních výborů do Ústavy 9. května (1945-1948), Praha 1964.

Gabriela ČECHOVÁ, Vývoj organizace a působnosti národních výborů v českých zemích v letech 1945-1960, Archivní časopis 1962, s. 129-147.

Vladimír DOSTÁL, Agrární strana: její rozmach a zánik, Brno 1998.

Václav FILIP, Bartoloměj VÍTA, Okresní archiv v Jindřichově Hradci, průvodce po archivních fondech a sbírkách, Jindřichův Hradec 1959.

Václav FILIP, Okresní archiv Jindřichův Hradec, průvodce po archivních fondech a sbírkách, Praha 1980.

Vladimír FLEGL, Miroslav BUŘÍVAL, Antonín ELIÁŠ, Významná úloha národních výborů ve střediskových obcích, Praha 1983.

Vladimír FLEGL, Zákon o národních výborech a předpisy související, Praha 1987.

Ján GRÓNSKÝ, Dokumenty k ústavnímu vývoji Československa II/A. (1945-1948), Praha 2002.

Ján GRÓNSKÝ, Dokumenty k ústavnímu vývoji Československa II/B. (1948-1968), Praha 2002.

Ján GRÓNSKÝ, Dokumenty k ústavnímu vývoji Československa III. (1968-1989).

Dušan HENDRICH, Aleš ŠRÁMEK, Československá státní správa, Praha 1973.

Ladislav HOSÁK, Rudolf ŠRÁMEK, Místní jména na Moravě a ve Slezsku I, Praha 1970.

Jan JANÁK, Zdeňka HLEDÍKOVÁ, Jan DOBEŠ, Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost, Praha 2005.

- Jan JANÁK, Jaromír KUBÍČEK, Přehled vývoje ústavních a správních institucí v Československu od r. 1945, Praha 1972.
- Karel KAPLAN, Československo v poválečné Evropě, Praha 2004.
- Karel KAPLAN, Nekrvavá revoluce, Praha 1993.
- Karel KAPLAN, Pět kapitol o únoru, Brno 1997.
- Zdeněk KÁRNÍK, České země v éře První republiky (1918-1938) III., Praha 2003.
- Antonín KLIMEK, Vítejte v první republice, Praha 2003.
- Antonín KLIMEK, 30.1.1933 nástup Hitlera k moci, začátek konce Československa, Praha 2003.
- Antonín KLIMEK, Boj o Hrad I, Praha 1996.
- Antonín KLIMEK, Boj o Hrad II, Praha 1998.
- Karel LACINA, Vladimír ČECHÁK, Vývoj systémů veřejné správy, Praha 2001.
- Michal MALÝ, Arnošt FRIEDL, Národní výbory a občan, Praha 1973.
- Pavel MATES, Kapitoly z historie veřejné správy v letech 1848-1989, Praha 1996.
- Karel NOVOTNÝ (ed.), Edvard Beneš, Odsun Němců z Československa, výbor z Pamětí, projevů a dokumentů 1940 – 1947, Praha 1966.
- Jana PŠENIČKOVÁ, Zemědělské družstevnictví, kolektivizace zemědělství, podmínky pro vznik JZD 1946, Praha 2004.
- Stanislava ŘEŘICHOVÁ, Územní a správní vývoj okresů Dačice, J. Hradec, Třeboň 1868-1983, Jindřichův Hradec 1985.
- Michal STEHLÍK, Staré město pod Landštejnem 1945 – 1960, příběh jihočeského pohraničí, Staré město pod Landštejnem 2001.
- Václav ŠKODA, Národní výbory, Praha 1975.
- Eva ŠMILAUEROVÁ, Správní vývoj a diplomatika písemností ONV v letech 1945-1960, in: Sborník archivních prací 32, 1982, s. 43-170.
- Kol., Vlastivěda moravská. Dačicko, Slavonicko, Telčsko, Brno 2005.

7. Seznam použitých zkratek

AVNF	Akční výbor Národní fronty
BdL	Bund der Landwirte
ČNS	Česká národně sociální strana
ČSD	Česká sociální demokracie
ČSL	Česká strana lidová
ČSM	Český svaz mládeže
DCV	Deutsche Christlichsoziale Volkspartei
DNP	Deutsche nationale Partei
DSD	Deutsche sozialdemokratische Arbeiterpartei
JZD	Jednotné zemědělské družstvo
KNV	Krajský národní výbor
KSČ	Komunistická strana Čech
MAV	Místní akční výbor
MNV	Místní národní výbor
NF	Národní fronta
NSDAP	Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei
ONV	Okresní národní výbor
ROH	Revoluční odborové hnutí
SdP	Sudetendeutsche Partei
SČM	Svaz československé mládeže
SČZ	Svaz československých zemědělců

8. Seznam příloh

I. Fotografická příloha	61
II. Mapa okresu Jindřichův Hradec	65
III. Inventář MNV Dolní Bolíkov	66
IV. Inventář MNV Maříž	75
V. Inventář MNV Vlastkovec	83

Fotografická příloha

obr. 1 a 2: dnes opuštěná budova bývalého MNV v Dolním Bolíkově

obr. 2

obr. 3: kaple v Dolním Bolíkově

obr. 4: pohled na náves v Dolním Bolíkově

obr. 5 a 6: dnes opuštěná budova bývalého MNV ve Vlastkovi

obr.6

obr. 7: náves s kaplí ve Vlastkovci

obr. 8 a 9: budova bývalého MNV v Maříži

obr. 9

obr.10: kaple v Maříži

obr. 11: budova bývalého okresního národního výboru v Dačicích

Mapa okresu Jindřichův Hradec

Místní národní výbor Dolní Bolíkov

(1926) 1945 - 1960

Inventář

Evidenční list NAD: 738

Číslo archivní pomůcky: 799

Miloš Dvořák

Jindřichův Hradec 2006

Úvod

I. Vývoj původce fondu

Dolní Bolíkov leží 4,5 km severovýchodně od Slavonic. První písemná zmínka o něm pochází z roku 1358. Dolní Bolíkov byl před rokem 1918 německou obcí s menší českou menšinou. Po roce 1918 byl obcí smíšenou, přičemž podíl Čechů mezi obyvateli obce činil zhruba 34%. Německý název obce byl Wölking, český Bolíkov. Název Dolní Bolíkov se používá od roku 1949.

K výrazným demografickým změnám došlo v roce 1938, kdy kvůli německému záboru pohraničí odešla většina českého obyvatelstva do vnitrozemí a po roce 1945 v souvislosti s odsunem německého obyvatelstva, při kterém bylo odsunuto 51 rodin. K roku 1930 je na 89 domech uváděno 356 obyvatel a k roku 1950 na 88 domech 292 obyvatel, tento počet je však ovlivněn osidlováním pohraničí, které probíhalo v prvních poválečných letech.

Dne 9. května 1945 byl Dolní Bolíkov osvobozen ruskou armádou. Obecní správa byla revolučním národním výborem převzata 11. května 1945. Revoluční národní výbor byl ustanoven z českých občanů, kteří v obci zůstali po dobu okupace a zpočátku měl 5 členů. 19.července 1945 byl národní výbor doplněn o nově příchozí obyvatele Bolíkova a o zástupce osady Nová Ves, která pod Bolíkov patřila, na počet 9 členů.

Dolní Bolíkov patřil pod politickou pravomoc Okresního hejtmanství v Dačicích, od roku 1919 okresní správy politické a od r. 1928 okresního úřadu tamtéž. V soudní správě patřil od r. 1911 pod Okresní soud ve Slavonicích. Po okupaci pohraničí náležel od října 1938 do května 1945 pod Landrat ve Waidhofenu a. d. Thaya a Amstgericht ve Slavonicích, po osvobození v květnu 1945 pod Okresní národní výbor v Dačicích.

Činnost MNV v Dolním Bolíkově byla ukončena roku 1960 v souvislosti s integrací menších obcí do správy většího MNV, kdy byl Dolní Bolíkov začleněn do správního obvodu MNV Cizkrajov. Od roku 1960 spadá pod okres Jindřichův Hradec.

Po roce 1945 zůstal Dolní Bolíkov čistě zemědělskou obcí se zaměřením na chov hovězího dobytka a produkci mléka. JZD bylo v obci založeno roku 1949 a v roce 1960 bylo sloučeno s JZD Cizkrajov. Školním i farním obvodem náležel Dolní Bolíkov též do Cizkrajova.

II. Vývoj a dějiny fondu

Dokumenty místního národního výboru Dolní Bolíkov byly do Státního okresního archivu Jindřichův Hradec převzaty v roce 1969 z MNV Cizkrajov na základě vyřídění písemností u MNV Cizkrajov v roce 1967, přírůstek v knize přírůstků č. 3/1969. Skartaci u původce provedl v roce 1961 Dr. Václav Filip. Poměrně malé množství dochovaných dokumentů nenaváděje tomu, že by byla u původce jakkoli vedena spisovna.

III. Archivní charakteristika fondu

Fond MNV Dolní Bolíkov obsahuje celkem 29 knih (z toho 20 účetních) a 1 karton spisového materiálu. Jelikož se jedná o poměrně malé množství dochovaných archiválií, byly tyto při pořádání rozděleny do 4 základních skupin dle všeobecných pravidel, spisy dále pro větší přehlednost do čtyř podskupin:

I. Knihy

- II. Spisový materiál:
1. Organizace a kontrola
  2. Evidence obyvatel
  3. Plánování, finance a konfiskace
  4. Zemědělství a lesnictví

III. Účetní materiál – knihy

IV. Ostatní materiál.

Při pořádání bylo postupováno dle návrhu metodického návodu pro pořádání a inventarizaci archivních fondů MNV archivní správy MV ČR.

Vnitřní skartace nebyla provedena.

IV. Obsah fondu

Fond obsahuje pět knih zápisů ze schůzí orgánů místního národního výboru, přičemž první z nich byla založena v roce 1926 pro zápisy ze schůzí obecní rady a obecní finanční komise, v letech 1945 – 1960 sloužila pro zápisy ze schůzí rady místního národního výboru. Její větší část zabírají právě zápisy po roce 1945. Knihy zápisů ze schůzí MNV jsou vedeny až do roku 1960, kdy byla činnost samostatného národního výboru ukončena.

Z knih je ve fondu také kniha o vydaných vysvědčeních zachovalosti z let 1946 – 1949 a výkaz o vydaných domovských listech z let 1946 – 1948. V souvislosti s knihami musíme zmínit i obecní kroniky z let 1945 – 1949 a z roku 1960.

Velká část spisového materiálu se věnuje uspořádání majtkových poměrů po roce 1945, jedná se především o soupisy inventáře zabaveného majetku, konfiskace a přidělování zemědělského majetku a živností. Další část spisového materiálu se týká zemědělství, jsou to např. soupisy ploch kultur a osevu, seznamy osob trvale činných v zemědělství a soupisy hospodářského zvířectva.

Z účetního materiálu jsou dochovány hlavní účetní knihy z let 1945 – 1950 a knihy příjmů a výdajů z 50. let.

V. Uspořádání fondu a sestavení pomůcky

Fond Místní národní výbor Dolní Bolíkov uspořádal a inventář včetně úvodu sestavil Miloš Dvořák ve Státním okresním archivu v Jindřichově Hradci v roce 2006. Fond byl uspořádán pod dohledem pracovnice Státního okresního archivu Jindřichův Hradec Mgr. Michaely Chládkové jako součást bakalářské práce, jejíž vedoucí je doc. PhDr. Marie Ryantová CSc.

Literatura:

J. Bartoš – J. Schulz – M. Trapl: Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848-1960, sv. XII., Ostrava 1990.

L. Hosák – R. Šrámek: Místní jména na Moravě a ve Slezsku I. Praha 1970.

Kol.: Vlastivěda moravská. Dačicko, Slavonicko, Telčsko. Brno 2005.

Inv.č.	Obsah	Čas.rozsah	Č.kn/kart
I. Knihy			
1	Obecní kronika	1945 – 1949	1
2	Obecní kronika	1960	2
3	Kniha zápisů ze schůzí obecní rady, obecní finanční komise a zápisů ze schůzí MNV - rady, pléna, finanční, bezpečnostní, volební, živelní, rolnické komise	1926 – 1960	3
4	Kniha zápisů ze schůzí rady MNV	1954 – 1956	4
5	Kniha zápisů ze schůzí rady MNV	1957 – 1958	5
6	Kniha zápisů ze schůzí rady MNV	1958 – 1959	6
7	Kniha zápisů ze schůzí rady MNV	1959 – 1960	7
8	Kniha o vydaných vysvědčeních zachovalosti	1946 – 1949	8
9	Výkaz o vydaných domovských listech	1946 – 1948	9
II. Spisový materiál			
1. Organizace a kontrola			
10	Zápisy ze schůzí MNV	1955	kart. 1
11	Materiály ze schůzí MNV	1948	
12	Rozbor správy a ochrany národního majetku	1960	
13	Zprávy o výsledku revise provedené u MNV	1956 – 1957	
14	Zápisy z kontroly MNV	1960	
2. Evidence obyvatel			
15	Seznam nových obyvatel obce Dolního Bolíkova	1945	
16	Seznam německých usedlostí v osadě Nová Ves	1945	

3. Plánování, finance a konfiskace

17	Akční programový plán	1954 – 1959	kart. 1
18	Kulturní plán obce a výhledový kulturní plán	1950 – 1960	
19	Opravy budov v majetku MNV č.p. 64 a 68	1947 – 1948	
20	Generální inventarizace majetku	1955	
21	Zápis o roční inventarizace	1958	
22	Hlavní obecní rozpočet	1946 – 1959	
23	Výroční účet obecní	1945 – 1949	
24	Výroční účet sboru dobrovolných hasičů	1946	
25	Výroční účet školní	1949	
26	Knihovní záležitosti a převody majetku	1945 – 1957	
27	Restituce židovského majetku č.p. 31,32 a 2	1945 – 1949	
28	Konfiskace a přidělování zemědělského majetku	1945 – 1951	kart. 2
29	Konfiskace a přiděl lesních pozemků	1947 – 1948	
30	Konfiskace a přidělování živností	1945 – 1951	
31	Soupisy inventáře zabaveného majetku	1945 – 1946	
32	Konfiskace zemědělského majetku	1950 – 1958	
33	Zřízení provozovny Jednoty v č.p. 35	1958 – 1960	
34	Mateřská škola – převod správy z MNV Dolní Bolíkov na MNV Jilem (vč. soupisu inventáře)	1959 – 1960	

4. Zemědělství a lesnictví

35	Přidělování osob na zemědělské práce	1946	
36	Obecní přehled osob trvale činných v zemědělství	1950	
37	Rozpisový sumář státního plánu rozvoje zemědělské výroby	1950 – 1954	

38	Soupis ploch kultur a osevu	1949	kart. 2
39	Seznam půdních vzorků a výsledky půdních rozborů	1949	
40	Seznam majitelů zemědělské půdy	1949	
41	Seznam držitelů krav	1945	
42	Seznam prodejců hovězího dobytka	1945	
43	Dodávky hovězího dobytka pro ruskou armádu	1946	
44	Soupis hospodářského zvířectva (hovězí dobytek, prasata, koně, drůbež, ovce)	1953 – 1960	
45	Přihláška k včelařskému spolku v Dačicích	1945	
46	Seznam držitelů včelstev	1946	
47	Lesní hospodářství (zalesňování, těžba)	1945 – 1949	

III. Účetní materiál – knihy

48	Hlavní účetní kniha	1945	10
49	Hlavní účetní kniha	1946	11
50	Hlavní účetní kniha	1947	12
51	Hlavní účetní kniha	1948	13
52	Hlavní účetní kniha	1949	14
53	Hlavní účetní kniha	1949	15
54	Hlavní účetní kniha	1950	16
55	Kniha příjmů	1957	17
56	Kniha příjmů	1958	18
57	Kniha příjmů	1959 – 1960	19
58	Kniha výdajů	1956	20
59	Kniha výdajů	1957	21

60	Kniha výdajů	1958	22
61	Kniha výdajů	1959 – 1960	23
62	Účetní deník	1945 – 1950	24
63	Účetní deník	1946 – 1950	25
64	Účetní deník	1957	26
65	Účetní deník	1958	27
66	Účetní deník	1959 – 1960	28
67	Pomocný deník	1946	29

IV. Ostatní materiál

68	Otisky úředních razítek	b. d.	kart. 2
----	-------------------------	-------	---------

Název archivní pomůcky:	Místní národní výbor Dolní Bolíkov
Časový rozsah:	(1926) 1945 - 1960
Počet evid. jednotek:	31 (z toho 29 úředních knih, 2 kartony)
Počet inv. jednotek:	68
Rozsah v bm:	0,53 bm
Stav ke dni:	2.8.2006
Archivní fond zpracoval:	Miloš Dvořák (pod dohledem Mgr. Michaely Chládkové)
Pomůcku sestavil:	Miloš Dvořák (pod dohledem Mgr. Michaely Chládkové)
Počet stran:	8 (z toho 3 úvod)
Pomůcku schválil:	PhDr. Helena Hálová, ředitelka č.j. SOAT-JH-591/Ha-06

Místní národní výbor Maříž

1945 - 1964

Inventář

Evidenční list NAD: 1179

Číslo archivní pomůcky: 801

Miloš Dvořák

Jindřichův Hradec 2006

Úvod

I. Vývoj původce fondu

Dříve samostatná obec Maříž leží 2,5 km jihozápadně od Slavonic a nyní je jejich částí. Do roku 1945 byla německou obcí s českou menšinou. Německý název obce zněl Maires. První zmínka o obci Maříži je v pramenech v roce 1372, kdy markrabě Jan Jindřich udělil lénem tvrz a ves Maříž bratřím Oldřichovi a Ješkovi z Olešné.

Do roku 1938 patřila obec Maříž pod Okresnímu úřad v Dačicích a okresní soud ve Slavonicích. Po okupaci pohraničí nacistickým Německem byla od října 1938 do května 1945 podřízena Landratu ve Waidhofenu a. d. Thaya, říšská župa Dolní Dunaj, v soudnictví Amtsgerichtu ve Slavonicích. Po osvobození v květnu 1945 náležela pod Okresní národní výbor v Dačicích a v jeho rámci od r. 1949 pod Jihlavský kraj. Toto začlenění trvalo do poloviny r. 1960, kdy po územní reorganizaci byla Maříž s moravským Slavonickem začleněna pod okres Jindřichův Hradec a Jihočeský kraj. V červnu 1964 byla Maříž v rámci integrace malých národních výborů pod větší připojena ke Slavonicím.

Po roce 1945 v obci docházelo k významným demografickým změnám. Němečtí obyvatelé Maříže museli obec opustit během poválečných odsunů. Po roce 1949 se Maříž dostala do nepřístupného hraničního pásma, byla z větší části vystěhována a plánovitě likvidována. Před rokem 1930 bylo v Maříži na 64 domech 216 obyvatel, v roce 1950 na 48 domech 189 obyvatel, v roce 1982 na 15 domech 45 obyvatel a dnes má obec 25 domů a pouze dva stálé obyvatele.

Maříž byla vždy zemědělskou obcí, jednotné zemědělské družstvo zde bylo založeno roku 1950, v roce 1960 se sloučilo s JZD Slavonic a spolu s ním bylo předáno Československým státním statkům.

Maříž byla vždy přiřazena do Slavonic, škola byla až do roku 1965 v místě, po jejím zrušení v tomto roce byli žáci převedeni do Slavonic.

II. Vývoj a dějiny fondu

Dokumenty Místního národního výboru Maříž byly do Státního okresního archivu Jindřichův Hradec převzaty ve dvou etapách. V roce 1965 z MNV Maříž (č. přírůstku 2496) a v roce 1987 z MNV Slavonice (č. přírůstku 10/87). U původce nebyla vedena spisovna.

III. Archivní charakteristika fondu

Fond MNV Maříž obsahuje celkem 45 knih (z toho 36 účetních), 1 fascikl a 1 karton spisového materiálu. Protože se jedná o malé množství dochovaných archiválií, bylo při pořádání použito rozdělení do 3 základních skupin podle všeobecných pravidel a to na :

I. Knihy

II. Spisový materiál: 1. Spisové pomůcky 2. Spisy

III. Účetní materiál – knihy.

Při pořádání bylo postupováno dle návrhu metodického návodu pro pořádání a inventarizaci archivních fondů MNV archivní správy MV ČR. Vzhledem k velmi malému množství spisového materiálu nebyl tento dále členěn do podkapitol.

Z fondu byla vyřazena katastrální mapa v dílcích z roku 1901 a přerazena do Sbírký map a plánů.

Při pořádání byla provedena vnitřní skartace, viz protokol o vnitřní skartaci č. j. SOAT-JH-588/Chl-06.

IV. Obsah fondu

Fond obsahuje 6 knih zápisů ze schůzí rady, pléna a komisí MNV z let 1946 – 1961. Spisový materiál je rozdělen na spisové pomůcky (podací protokoly) a na spisy. Spisy obsahují seznamy členů MNV, voličské seznamy, obecní rozpočty, domovskou evidenci a dokumenty týkající se zemědělství, jako např. soupis hospodářského zvířectva nebo sběrný list o plochách kultur a osob trvale činných a pomáhajících v zemědělství.

Z účetního materiálu jsou dochovány hlavní účetní knihy z let 1949 – 1952, knihy příjmů a výdajů z let 1954 – 1963, knihy pohledávek a účetní deníky.

V. Uspořádání fondu a sestavení pomůcky

Fond Místní národní výbor Maříž uspořádal a inventář včetně úvodu sestavil Miloš Dvořák ve Státním okresním archivu Jindřichův Hradec v roce 2006. Fond byl uspořádán pod dohledem pracovnice Státního okresního archivu Jindřichův Hradec Mgr. Michaely Chládkové jako součást bakalářské práce, jejíž vedoucí je doc. PhDr. Marie Ryantová CSc.

Literatura:

J. Bartoš – J. Schulz – M. Trapl: Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848-1960, sv. XII. Ostrava 1990.

L. Hosák – R. Šrámek: Místní jména na Moravě a ve Slezsku II. Praha 1980.

Kol.: Vlastivěda moravská. Dačicko, Slavonicko, Telčsko. Brno 2005.

Inv.č.	Obsah	Čas.rozsah	Č.kn/kart.
I. Knihy			
69	Kniha zápisů ze schůzí rady a pléna MNV	1946 – 1949	1
70	Kniha zápisů ze schůzí rady, pléna a finanční komise MNV	1951 – 1955	2
71	Kniha zápisů ze schůzí rady, pléna a finanční komise MNV	1955	3
72	Kniha zápisů ze schůzí rady, pléna a finanční komise MNV	1956 – 1958	4
73	Kniha zápisů ze schůzí rady, pléna a finanční komise MNV	1959 – 1960	5
74	Kniha zápisů ze schůzí rady, pléna a finanční komise MNV	1960 – 1961	6
II. Spisový materiál			
1. Spisové pomůcky			
75	Podací protokol	1946 - 1953	7
76	Podací protokol (došlá pošta)	1953	8
77	Podací protokol	1957 – 1963	9
2. Spisy			
78	Seznam členů MNV	b. d.	kart. 1
79	Seznam voličů pro volby do národních výborů	1957	
80	Seznam voličů pro volby do národního shromáždění a do národních výborů	1960	
81	Hlavní obecní rozpočet na roky 1946, 1949, 1952 – 1963	1946 - 1963	
82	Vedlejší rozpočet samostatného chudinského fondu	1945	
83	Rozpočet dobrovolného hasičského sboru	1946,1948	

84	Výroční účet obecní	1945 – 1949	
85	Domovská evidence pro domy č.p.: 1, 3, 6, 18, 20, 22, 25, 26, 28, 29, 33, 36, 39, 45, 47, 50, 52, 53, 54, 63, 69, 71	1945 - 1957	fasc. 1
86	Rozhodnutí o odevzdání konfiskovaného majetku obci	1950	kart. 1
87	Soupis hospodářského zvířectva	1956	
88	Sběrný list o plochách kultur a osob trvale činných a pomáhajících v zemědělství	1956	
89	Obecní přehled o plochách osevu zemědělských plodin	1955	
90	Závodové listy o plochách osevu	1956	

III. Účetní materiál - knihy

91	Hlavní účetní kniha	1949	10
92	Hlavní účetní kniha	1950	11
93	Hlavní účetní kniha	1951	12
94	Hlavní účetní kniha	1952	13
95	Kniha příjmů	1954	14
96	Kniha příjmů	1955	15
97	Kniha příjmů	1957	16
98	Kniha příjmů	1958	17
99	Kniha příjmů	1959 – 1960	18
100	Kniha příjmů	1962 – 1964	19
101	Kniha výdajů	1954	20
102	Kniha výdajů	1955	21
103	Kniha výdajů	1956	22

104	Kniha výdajů	1957	23
105	Kniha výdajů	1958	24
106	Kniha výdajů	1959	25
107	Kniha výdajů	1960	26
108	Kniha výdajů	1961	27
109	Kniha výdajů	1962	28
110	Kniha výdajů	1963	29
111	Kniha výdajů	1964	30
112	Kniha pohledávek	1963	31
113	Kniha pohledávek	1964	32
114	Účetní deník	1946	33
115	Účetní deník	1948	34
116	Účetní deník	1951	35
117	Účetní deník	1952	36
118	Účetní deník	1953	37
119	Účetní deník	1954	38
120	Účetní deník	1955	39
121	Účetní deník	1956	40
122	Účetní deník	1957	41
123	Účetní deník	1958	42
124	Účetní deník	1959	43
125	Účetní deník	1960	44
126	Účetní deník	1961 - 1964	45

Název archivní pomůcky:	Místní národní výbor Maříž
Časový rozsah:	1945 – 1964
Počet evid. jednotek:	47 (z toho 42 úřední knihy, 3 podací protokoly, 1 karton a 1 fascikl)
Počet inv. jednotek:	58
Rozsah v bm:	0,63 bm
Stav ke dni:	27.9.2006
Archivní fond zpracoval:	Miloš Dvořák (pod dohledem Mgr. Michaely Chládkové)
Pomůcku sestavil:	Miloš Dvořák (pod dohledem Mgr. Michaely Chládkové)
Počet stran:	6 (z toho 2 úvod)
Pomůcku schválil:	PhDr. Helena Hálová, ředitelka Č.j. SOAT-JH-591/Ha-06

Protokol o vnitřní skartaci

čj.: SOAT-JH-588/Ch1-06

Fond: Místní národní výbor Maříž

Předávací protokol a číslo v knize přírůstků: 1965 – č. 2496, 1987 – č. 10/87

Poř.č.	Obsah	Čas. rozsah	Množství
1.	Účetní doklady	1959 – 1964	0,01 bm/1 sloha
2.	Nepoužité formuláře	1945 – 1955	0,01 bm/1 sloha
Celkem bm			0,02 bm

V Jindřichově Hradci dne 17. 8. 2006

Provedl: M. Dvořák

Schválil:

ČR – SOA v Třeboni
STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV JINDŘICHŮV HRADEC

Místní národní výbor Vlastkovec

1945 – 1964

Inventář

Evidenční list NAD: 1616

Číslo archivní pomůcky: 806

Miloš Dvořák

Jindřichův Hradec 2006

Úvod

I. Vývoj původce fondu

Vlastkovec leží 3,5 km severozápadně od Slavonic. Ves je poprvé v pramenech uváděna roku 1399. Německý název obce byl Laskes, český Vlastkovec.

Vlastkovec byl dříve německou obcí s menší českou menšinou. Ve Vlastkovci došlo během první poloviny 20. století k významným demografickým změnám. V roce 1938 odešla v souvislosti s nacistickým zábořím pohraničí část česky mluvících obyvatel do vnitrozemí. Po osvobození v roce 1945 proběhl odsun německých rodin a následné osidlování obce českými přistěhovalci. V roce 1930 měla obec 36 domů a 178 obyvatel (z toho 13 Čechů), v roce 1950 to bylo na 37 domech 161 obyvatel a v roce 1982 na 22 domech 62 obyvatel. Dnes má obec 38 domů a 48 stálých obyvatel.

Před 2. světovou válkou náležel Vlastkovec pod správu Okresního úřadu v Dačicích a Okresního soudu ve Slavonicích. Po okupaci pohraničí nacistickým Německem byl od října 1938 do května 1945 podřízen Landratu ve Weidhofenu a.d. Thaya, říšská župa Dolní Dunaj, v soudnictví Amtsgerichtu ve Slavonicích. Po osvobození v květnu 1945 náležel pod Okresní národní výbor v Dačicích a v jeho rámci od roku 1949 pod nově vzniklý Jihlavský kraj. Toto začlenění trvalo do poloviny roku 1960, kdy po územní reorganizaci byl Vlastkovec s moravským Slavonicem připojen pod správní okres Jindřichův Hradec a Jihočeský kraj. V rámci integrace menších národních výborů byl Vlastkovec v roce 1964 připojen ke Slavonicím.

Vlastkovec byl vždy zemědělskou obcí. Jednotné zemědělské družstvo zde bylo založeno v roce 1950, v roce 1960 bylo sloučeno s JZD Slavonice. Přifařen byl vždy do Slavonic, škola bývala v místě až do roku 1974, kdy byla zrušena a žáci převedeni do školy ve Slavonicích.

II. Vývoj a dějiny fondu

Dokumenty MNV Vlastkovec byly do Státního okresního archivu Jindřichův Hradec převzaty ve dvou etapách. V roce 1965 z MNV Vlastkovec (č. přírůstku 2497) a v roce 1987 z MNV Slavonice č. přírůstku (11/87). U původce nebyla vedena spisovna.

III. Archivní charakteristika fondu

Fond MNV Vlastkovec obsahuje celkem 39 knih (z toho 32 účetních) a jeden karton spisového materiálu. Protože se jedná o poměrně malé množství dochovaných archiválií, bylo při pořádání použito rozdělení do 3 základních skupin podle všeobecných pravidel a to na:

- I. Knihy
- II. Spisový materiál: 1. Spisové pomůcky, 2. Spisy
- III. Účetní materiál – knihy.

Při pořádání bylo postupováno dle návrhu metodického návodu pro pořádání a inventarizaci archivních fondů MNV archivní správy MV ČR.

Při pořádání byla provedena vnitřní skartace, při které byly vytříděny dva stavební deníky a čtvrtletní výkazy o příjmech a výdajích (viz protokol o vnitřní skartaci č.j. SOAT-JH-589/Ch1-06).

IV. Obsah fondu

Fond obsahuje 4 knihy zápisů ze schůzí rady a pléna MNV z let 1945 – 1964. Spisový materiál je rozdělen na spisové pomůcky (podací protokoly) a na spisy. Spisy obsahují seznamy členů MNV, voličské seznamy, žádosti o vydání osvědčení o státní a národní způsobilosti a materiály týkající se zemědělství, jako např. obecní přehled o počtu osob trvale činných a pracujících v zemědělství. Z účetního materiálu jsou dochovány hlavní účetní knihy z let 1948 – 1953, předpis daně domovní z roku 1964, knihy příjmů a výdajů z let 1947 – 1964 a účetní deníky.

V. Uspořádání fondu a sestavení pomůcky

Fond Místní národní výbor Vlastkovec uspořádal a inventář včetně úvodu sestavil Miloš Dvořák ve Státním okresním archivu Jindřichův Hradec v roce 2006. Fond byl uspořádán pod dohledem pracovnice Státního okresního archivu Jindřichův Hradec Mgr. Michaely Chládkové jako součást bakalářské práce, jejíž vedoucí je doc. PhDr. Marie Ryantová CSc.

Literatura:

- J. Bartoš – J. Schulz – M. Trapl: Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848 – 1960, sv. XII. Ostrava 1990.
L. Hosák – R. Šrámek: Místní jména na Moravě a ve Slezsku II. Praha 1980.
Kol.: Vlastivěda moravská. Dačicko, Slavonicko, Telčsko. Brno 2005.

Inv.č.	Obsah	Čas.rozsah	Č.kn./kart
I. Knihy			
1	Kniha zápisů ze schůzí rady a pléna MNV	1945 - 1957	1
2	Kniha zápisů ze schůzí rady a pléna MNV	1951 – 1960	2
3	Kniha zápisů ze schůzí pléna MNV	1960 - 1964	4
4	Kniha zápisů ze schůzí rady MNV	1960 - 1963	3
5	Seznam obyvatel podle č. p.	b.d.	5
II. Spisový Materiál			
1. Spisové pomůcky			
6	Podací protokol	1946 – 1948	6
7	Podací protokol	1957 – 1962	7
2. Spisy			
8	Seznam členů MNV	b. d.	kart. 1
9	Seznam členek výboru žen	b. d.	
10	Voličské seznamy	1945 – 1961	
11	Žádosti o vydání osvědčení o státní a národní spolehlivosti	1945 - 1947	
12	Hlavní obecní rozpočet	1946 – 1962	
13	Výroční účet obecní	1945 – 1949	
14	Přiznání zemědělské daně	1960 – 1961	
15	Přiznání domovní daně	1960 – 1962	
16	Záznamy o platbách za zajatce	1946	
17	Národní správa – výměry o určení národního správce podniku	1945	
18	Sběrný list pro soupis ploch kultur	1951 - 1952	

19	Rozpisový sumář a smlouva o výrobě zemědělských produktů	1953	
20	Obecní přehled o počtu osob trvale činných v zemědělství	1956	kart. 1
21	Vodohospodářský program	1957 – 1963	

III. Účetní materiál – knihy

22	Hlavní účetní kniha	1948	8
23	Hlavní účetní kniha	1949	9
24	Hlavní účetní kniha	1950	10
25	Hlavní účetní kniha	1951	11
26	Hlavní účetní kniha	1952	12
27	Hlavní účetní kniha	1953	13
28	Kniha příjmů	1947 - 1952	14
29	Kniha příjmů	1954	15
30	Kniha příjmů	1957	16
31	Kniha příjmů	1958	17
32	Kniha příjmů	1960	18
33	Kniha příjmů	1963	19
34	Kniha výdajů	1954	20
35	Kniha výdajů	1955	21
36	Kniha výdajů	1957	22
37	Kniha výdajů	1958	23
38	Kniha výdajů	1959	24
39	Kniha výdajů	1960	25
40	Kniha výdajů	1961	26

41	Kniha výdajů	1963	27
42	Kniha výdajů	1964	28
43	Účetní deník	1945 - 1951	29
44	Účetní deník	1951	30
45	Účetní deník	1952	31
46	Účetní deník	1953	32
47	Účetní deník	1954	33
48	Účetní deník	1955	34
49	Účetní deník	1957	35
50	Účetní deník	1958	36
51	Účetní deník	1959 – 1961	37
52	Předpis daně domovní	1964	38

Název archivní pomůcky:	Místní národní výbor Vlastkovec
Časový rozsah:	1945 - 1964
Počet evid. jednotek:	39 (z toho 36 úředních knih, 2 podací protokoly, 1 karton)
Počet inv. jednotek:	52
Rozsah v bm:	0,52 bm
Stav ke dni:	27.9.2006
Archivní fond zpracoval:	Miloš Dvořák (pod dohledem Mgr. Michaely Chládkové)
Pomůcku sestavil:	Miloš Dvořák (pod dohledem Mgr. Michaely Chládkové)
Počet stran:	6 (z toho 2 úvod)
Pomůcku schválil:	PhDr. Helena Hálová, ředitelka č.j. SOAT-JH-591/Ha-06

Protokol o vnitřní skartaci

č.j.: SOAT-JH-589/Ch1-06

Fond: Místní národní výbor Vlastkovec

Předávací protokol a číslo v knize přírůstků: 1965 – č. 2497, 1987 – č. 11/87

Poř. č.	Obsah	Čas. rozsah	Množství
1.	Stavební deník	1958	0,02 bm/2 knihy
2.	Čtvrtletní výkaz o příjmech a výdajích MNV	1964	*/1 sloha

Celkem bm	0,02 bm
------------------	---------

V Jindřichově Hradci dne 17.8.2006

Provedl: M. Dvořák

Schválil:

* - neměřitelné množství bm